

Opracowanie ekofizjograficzne

Dla obszaru miasta Czaplinek:

nr 1–ul. Pięciu Pomostów dz.12/1,

nr 2-ul. Długa dz. 378,

nr 3-ul. Kochanowskiego dz. 19/15 i 19/17,

nr 4-ul. Pławieńska dz. 9,

nr 5-ul. Pławieńska dz. 589/5,

nr 6-ul. Kamienna dz. 528, 529, 530, 525/17 i 525/12

Małgorzata Jakubowska

[listopad 2013r.]

Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe dla 6 terenów miasta Czaplinek w związku z uchwałą Nr XIX/227/12 Rady Miejskiej w Czaplinku z dnia 21 czerwca 2012 r. w sprawie przystąpienia do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Czaplinek.

Spis treści:

I. Wprowadzenie.	str.3
1. Przedmiot i cel opracowania.	str.3
2. Podstawa prawna i zakres opracowania.	str.4
3. Wykorzystane akty prawne i opracowania.	str.6
II. Charakterystyka stanu i funkcjonowania środowiska.	str.8
1. Lokalizacja.	str.8
2. Położenie fizyczno – geograficzne.	str.18
3. Rzeźba terenu, geologia i geomorfologia.	str.20
4. Gleby.	str.23
5. Bogactwa naturalne.	str.24
6. Hydrologia.	str.25
7. Klimat.	str.28
8. Flora.	str.32
9. Fauna.	str.38
10. Charakterystyczne formy krajobrazowe.	str.41
11. Obszary i obiekty chronione.	str.43
11.1 Ochrona prawna i planistyczna zasobów środowiska.	str.43
11.2 Środowisko kulturowe.	str.48
12. Zagadnienia sozologiczne - źródła zagrożenia środowiska.	str.52
12.1 Jakość powietrza.	str.53
12.2 Hałas komunikacyjny drogowy.	str.53
12.3 Jakość wód podziemnych i powierzchniowych.	str.53
12.4 Przekształcenia rzeźby terenu.	str.54
12.5 Odpady.	str.55

III.	Powiązania oraz procesy zachodzące w środowisku.	str.56
1.	Dotychczasowe zmiany w środowisku i jego odporność na skutki tych zmian	str.56
2.	Powiązania przyrodnicze obszaru z jego otoczeniem.	str.57
IV.	Ocena stanu i funkcjonowania środowiska.	str.58
1.	Ocena odporności środowiska na degradację oraz zdolności do regeneracji.	str.58
2.	Ocena stanu ochrony zasobów przyrodniczych i krajobrazowych.	str.59
3.	Ocena zgodności dotychczasowego użytkowania i zagospodarowania obszaru z uwarunkowaniami przyrodniczymi.	str.60
4.	Ocena charakteru i intensywności zmian zachodzących w środowisku analizowanego obszaru oraz terenów bezpośrednio przyległych.	str.60
V.	Wstępna prognoza dalszych zmian zachodzących w środowisku.	str.61
VI.	Przyrodnicze predyspozycje kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej. Ocena przydatności środowiska – uwarunkowania ekofizjograficzne.	str.62
1.	Główne elementy kształtujące system przyrodniczy.	str.62
2.	Uwarunkowania i predyspozycje ekofizjograficzne.	str.62
3.	Ocena przydatności środowiska. Obszary chronione. Pola konfliktowe.	str.63
4.	Wnioski do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.	str.63

I. Wprowadzenie.

1. Przedmiot i cel opracowania.

Niniejsze podstawowe opracowanie ekofizjograficzne wykonane zostało dla terenu położonego w granicach administracyjnych miasta Czaplinek w gminie Czaplinek, powiat drawski, wydzielonego zgodnie z treścią Uchwały Nr XIX/227/12 Rady Miejskiej w Czaplinku z dnia 21 czerwca 2012 r. w sprawie przystąpienia do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Czaplinek.

Zgodnie z art. 72 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. – Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (jednolity tekst Dz.U.2013.1232), w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zapewnia się:

- ✓ warunki utrzymania równowagi przyrodniczej uwzględniające racjonalną gospodarkę zasobami przyrody,
- ✓ określenie proporcji niezbędne do zachowania lub przywrócenia równowagi przyrodniczej i prawidłowych warunków życia dla obszarów planowanych do przeznaczenia na poszczególne cele, uwzględniając jednocześnie zadania związane z ich zagospodarowaniem,
- ✓ określenie sposobu zagospodarowania obszarów zdegradowanych w wyniku działalności człowieka, klęsk żywiołowych lub naturalnych procesów zachodzących w przyrodzie.

W celu określenia powyższych wskazań wykonuje się opracowania ekofizjograficzne. Uwzględniają one rodzaj opracowywanego planu, cechy poszczególnych elementów przyrodniczych i ich wzajemne powiązania oraz aktualne, a także przewidywane potrzeby lokalne.

Przez opracowanie ekofizjograficzne rozumie się dokumentację sporządzoną na potrzeby planów zagospodarowania przestrzennego, charakteryzującą poszczególne elementy przyrodnicze, których obecność stwierdzono na obszarze objętym opracowywanym planem, ich wzajemne powiązania i prognozy skutków tych powiązań.

Zgodnie z § 2 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002r. w sprawie opracowań ekofizjograficznych (Dz.U.2002.155.1298), rozróżnia się następujące rodzaje opracowań:

- podstawowe,
- problemowe.

Na potrzeby projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sporządza się opracowania ekofizjograficzne podstawowe.

2. Podstawa prawna i zakres opracowania.

Obowiązek sporządzania opracowania ekofizjograficznego wprowadza ustawa Prawo ochrony środowiska. W ustawie tej określono obowiązek zapewnienia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego warunków utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalnej gospodarki zasobami środowiska (art. 72, ust. 1-3). Cel ten powinien być osiągnięty przez odpowiednie ustalenia w dokumentach planistycznych, a w szczególności przez:

- 1) ustalenie programów racjonalnego wykorzystania powierzchni ziemi z uwzględnieniem terenów eksploatacji złóż kopalin, i racjonalnego gospodarowania gruntami,
- 2) zapewnienie kompleksowego rozwiązania problemów zabudowy miast i wsi, ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki wodnej, odprowadzania ścieków, gospodarki odpadami, systemów transportowych i komunikacji publicznej oraz urządzania i kształtowania terenów zieleni,
- 3) uwzględnienie konieczności ochrony wód, gleby i ziemi przed zanieczyszczeniem w związku z prowadzeniem gospodarki rolnej,
- 4) zapewnienie ochrony walorów krajobrazowych środowiska i warunków klimatycznych,
- 5) uwzględnienie potrzeb w zakresie zapobiegania ruchom masowym ziemi i ich skutkom,
- 6) uwzględnienie innych potrzeb w zakresie ochrony powietrza, wód, gleby, ziemi, ochrony przed hałasem, wibracjami i polami elektromagnetycznymi.

Zgodnie § 6 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002r. w sprawie opracowań ekofizjograficznych, niniejsze opracowanie ekofizjograficzne sporządzone zostało z uwzględnieniem:

- ✓ analizy rozpoznawczej i charakterystyki stanu oraz funkcjonowania środowiska w obrębie i w sąsiedztwie rozpatrywanego obszaru,
- ✓ diagnozy stanu i funkcjonowania tego środowiska ze szczególnym uwzględnieniem:
 - oceny odporności na degradację,
 - oceny stanu ochrony i użytkowania zasobów przyrodniczych,

- oceny stopnia zachowania walorów krajobrazowych i możliwości ich kształtowania,
- oceny zgodności dotychczasowych działań z uwarunkowaniami przyrodniczymi,
- oceny charakteru i intensywności zmian w środowisku,
- oceny stanu środowiska i jego zagrożeń oraz możliwości ich ograniczenia,
- ✓ wstępnej prognozy zmian środowiskowych z jednoczesnym określeniem kierunków i przewidywanej intensywności przekształceń tego środowiska w przypadku zachowania dotychczasowego sposobu użytkowania i zagospodarowania,
- ✓ określenia przyrodniczych predyspozycji poszczególnych części terenu do kształtowania określonej struktury funkcjonalno – przestrzennej,
- ✓ oceny przydatności środowiska do pełnienia różnych funkcji użytkowych,
- ✓ sformułowania wniosków z powyższych analiz stanowiących uwarunkowania ekofizjograficzne dla rozwoju funkcji:
 - mieszkaniowej,
 - usługowej (w tym usługi zdrowia, oświaty),
 - wypoczynkowo-rekreacyjno-sportowej,
 - komunikacyjnej.

przy uwzględnieniu potrzeb w zakresie infrastruktury niezbędnej do spełnienia w/w funkcji z jednoczesnym wskazaniem terenów o wyjątkowych walorach przyrodniczych w celu ich szczególnej ochrony poprzez podporządkowanie funkcji użytkowych potrzebom zachowania różnorodności biologicznej.

Niniejsze opracowanie ekofizjograficzne wykonane zostało w oparciu o dostępne opracowania planistyczne, dokumentacje, literaturę, materiały kartograficzne oraz inwentaryzację w terenie.

Na opracowanie składa się część opisowa i kartograficzna, sporządzone zgodnie z zaleceniami w/w rozporządzenia.

Opracowaniem objęto teren przewidziany do sporządzenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na tle większego obszaru w celu prawidłowej analizy procesów środowiskowych na nim zachodzących dla zachowania ciągłości funkcjonalno – przestrzennej w kontekście sozologicznym z otaczającym terenem i jego walorami przyrodniczo – kulturowymi.

Ostateczne wnioski sformułowane zostały wprost dla terenu przewidzianego do opracowania projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

3. Wykorzystane akty prawne i opracowania.

Akty prawne

1. Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (tekst jednolity Dz.U.2013.627),
2. Ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (jednolity tekst Dz.U.2013.1232),
3. Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko z dnia 3 października 2008 r. (Dz.U.2013.1235),
4. Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. (Dz.U.2012.647),
5. Ustawa o lasach z dnia 28 września 1991 r. (tekst jednolity Dz.U. 2011 nr 12 poz. 59),
6. Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 r. (tekst jednolity Dz.U.2013.1205),
7. Ustawa Prawo geologiczne i górnicze z dnia 9 czerwca 2011 r. (Dz.U. 2011 nr 163 poz. 981),
8. Ustawa Prawo wodne z 18 lipca 2001 r. (tekst jednolity Dz.U.2012.145),
9. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie opracowań ekofizjograficznych (Dz. U. Nr 155, poz. 1298),
10. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2010 Nr 213, poz. 1397),
11. Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 z dnia 12 stycznia 2011 r. (Dz. U. 2011 Nr 25, poz. 133),
12. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 stycznia 2012 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U.2012.81)
13. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 października 2011 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2011 nr 237 poz.1419),
14. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty,

a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. 2010 nr 77 poz. 510),

15. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. 2010 nr 77 poz. 510),
16. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2007 Nr 120, poz. 826),
17. Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie katalogu odpadów z dnia 27 września 2001 roku (Dz. U. 2001 Nr 112, poz. 1206).

Materiały metodyczne

1. Geografia fizyczna Polski, Kondracki J., PWN, Warszawa, 1998,
2. Mapa hydrograficzna Polski w skali 1:50 000, wraz z komentarzem;
3. Mapa obszarów głównych zbiorników wód podziemnych w Polsce wymagających szczególnej ochrony, Kleczkowski A.E., AGH Kraków, 1990,
4. Mapa sozologiczna Polski w skali 1:50 000,
5. Mapa zasadnicza w skali 1:1000,
6. Pięcioletnia ocena jakości powietrza za lata 2002-2006. WIOŚ Szczecin,
7. Raporty o stanie środowiska w województwie zachodniopomorskim z lata 2002 – 2009, WIOŚ Szczecin,
8. Roczne oceny jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim - Raporty za lata 2006 – 2009, WIOŚ Szczecin,
9. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czaplinek,
10. Waloryzacja przyrodnicza gminy Czaplinek;
11. Program Ochrony Środowiska dla gminy Czaplinek;
12. Zasady sporządzania dokumentacji geologiczno-inżynierskich, Bażyński J., Mrągowski A., Frankowski Z., Kaczyński R., Rybicki S., Wysokiński L., PIG Warszawa, 1999,
13. Dane pozyskane z Urzędu Miejskiego w Czaplinku,
14. Wizja w terenie, dokumentacja fotograficzna,
15. Wywiad.

II. Charakterystyka stanu i funkcjonowania środowiska.

1. Lokalizacja.

Gmina Czaplinek położona jest w południowo-wschodniej części województwa zachodniopomorskiego, w centrum Pojezierza Drawskiego - krainy o wybitnych walorach krajobrazowych i przyrodniczych, jednocześnie strategicznym znaczeniu ekologicznym.

Administracyjnie gmina przynależy do Województwa Zachodniopomorskiego, z siedzibą w Szczecinie oraz Powiatu Drawskiego, z siedzibą w Drawsku Pomorskim. Gmina zajmuje obszar o powierzchni 365 km², zamieszkały przez ponad 12 tysięcy osób. Obejmuje ona 48 miejscowości wchodzących w skład 29 sołectw. Siedziba władz samorządu gminy mieści się w Czaplinku.

Gmina Czaplinek sąsiaduje: od strony północnej - z gminą Połczyn Zdrój i Barwice, od północnego zachodu - z gminą Ostrowice, od zachodu z gminą Złocieniec, od południa z gminą Wierzchowo a od strony wschodniej z gminą Borne Sulinowo.

Przez teren gminy i miasta Czaplinek przebiega ważne ciągi komunikacyjne:

- droga krajowa nr 20
- droga wojewódzka nr 163 o znaczeniu regionalnym Poznań – Kołobrzeg
- droga wojewódzka nr 171 Czaplinek - Barwice: zapewniająca połączenie z drogami krajowymi nr 11 (międzynarodowa) i 23;
- droga wojewódzka nr 177 Czaplinek - Mirosławiec: zapewniająca połączenie z drogą krajową (międzynarodową) nr 10.

Gmina posiada połączenie kolejowe Szczecinek - Runowo Pomorskie - Szczecin, umożliwiające dojazd do większości miast w Polsce. Posiada również dogodne połączenia autobusowe m.in. ze Szczecinem, Poznaniem, Turkiem, Koszalinem, Kołobrzegiem, Słupskiem i Warszawą.

Miasto Czaplinek leży w centralnej części gminy Czaplinek, na przesmyku pomiędzy jeziorami Drawsko i Czaplino. Przez miasto przebiegają prawie wszystkie piesze szlaki turystyczne tego regionu. Niewątpliwie największą atrakcją przyciągającą rzesze żeglarzy stanowi jezioro Drawsko o pow. 1872 ha i głębokości 83 metrów.

Opracowaniem ekofizjograficznym objęto 6 terenów położonych w granicach administracyjnych miasta Czaplinka:

Lokalizacja terenów objętych niniejszym opracowaniem

Teren nr 1:

Położony jest w północnej części miasta Czaplinek, w sąsiedztwie jeziora Drawsko, od którego oddzielony jest ul. Pięciu Pomostów i niewielkim pasem zieleni ochronnej jeziora.

Widok wzdłuż ul. Pięciu Pomostów w kierunku jeziora Drawsko na pas zieleni izolacyjnej

Ulica Pięciu Pomostów przebiega wzdłuż południowej granicy terenu. Od wschodu teren sąsiaduje z drogą wojewódzką 163, od północy – z terenem nieruchomości zabudowanej budynkiem mieszkalnym w stanie surowym na obszarach rolniczych.

Widok części rolniczej terenu z budynkiem w stanie surowym na sąsiedniej nieruchomości

Część wschodnia terenu objętego opracowaniem stanowi ogrodzoną nieruchomość zabudowaną budynkiem mieszkalnym, przeznaczoną na prowadzenie pensjonatu otoczoną ogrodem.

Widok na pensjonat

Widok od strony upraw rolniczych na ogród i zaplecze gospodarcze pensjonatu

W kierunku zachodnim od ogrodzenia do zachodniej granicy teren jest użytkowany rolniczo.

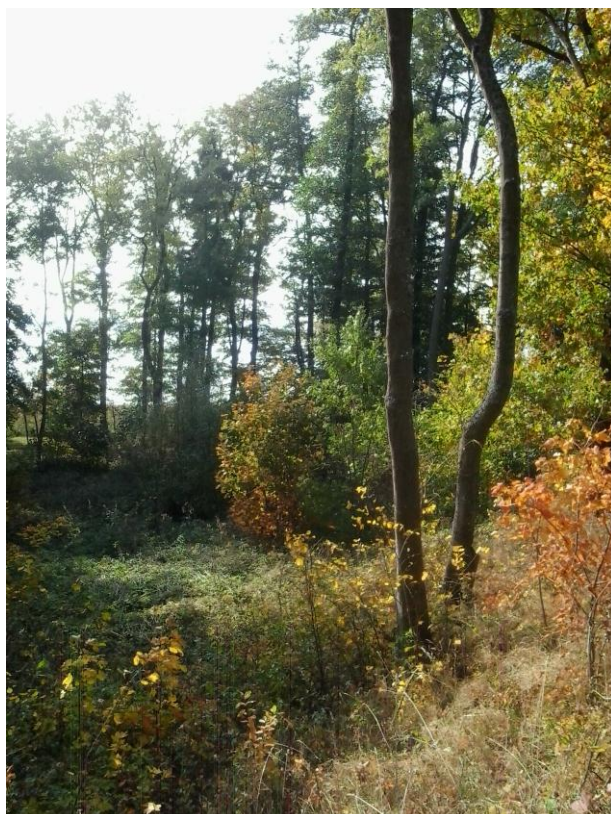
Widok na terenie upraw

Południowa część terenu pokryta jest roślinnością o charakterze leśnym,

Zadrzewienie w południowej części terenu

która w najniższym miejscu przechodzi w roślinność bagienną terenów podmokłych, okresowo zalewaną.

Widok na obniżenie terenu z roślinnością bagienną

Wzdłuż zachodniej granicy terenu znajduje się zadrzewienie wielogatunkowe.

Widok na zadrzewienie przy zachodniej granicy terenu

Teren opracowania, zgodnie z podziałem geodezyjnym miasta Czaplinek, obejmuje działkę nr 12/1.

Teren nr 2:

Położony jest w centralnej części miasta Czaplinek, przy ul. Długiej, którą przebiega droga wojewódzka 163. Teren stanowi jedna działka – 378 – obejmująca zabudowę mieszkalną zwartą w systemie zabudowy staromiejskiej. Na terenie nieruchomości znajduje się budynek mieszkalny, którego granica przylega bezpośrednio do ulicy i jednocześnie zamyka teren nieruchomości od strony północno-wschodniej. Z pozostałych stron teren opracowania otaczają tereny zabudowy staromiejskiej.

Teren nr 3:

Położony jest w południowej części miasta, na terenie „Osiedla Wieszców”, przy ul. Kochanowskiego, i obejmuje działki nr 19/15 i 19/17 z budynkiem sklepu osiedlowego. Granicę północną i zachodnią działki stanowią garaże, a od południa teren przylega do działki, na której stoi budynek mieszkalny wielorodzinny. Od wschodniej strony teren graniczy z pasem drogowym ul. Kochanowskiego. Budynek pawilonu handlowego jest

otoczony niskim, ok. 40 cm murkiem z cegły klinkierowej ze słupkami – prawdopodobnie część ogrodzenia nieruchomości.

Widok pawilonu (po lewej), z przodu - fragment ogrodzenia, z tyłu widoczne garaże blaszane.

Na terenie nieruchomości widać zieleni urządzonej w postaci murawy trawiastej i nasadzeń drzew – głównie ozdobne formy iglaste i krzewów.

Teren nr 4:

Położony jest w południowej części miasta Czaplinek, w rozwidleniu pomiędzy nasypem kolejowym od północnego-zachodu, a drogą wojewódzką 177 od wschodu (ul. Pławieńska) i obejmuje, zgodnie z podziałem geodezyjnym miasta Czaplinek, działkę nr 9. Od południa granicę terenu wyznacza droga gruntowa z zadrzewieniem przydrożnym. W północnej części terenu znajduje się ogrodzony teren bazy transportowej z magazynami i warsztatem.

Widok w kierunku północnym wzdłuż ul. Pławieńskiej na bazę transportową

Przez teren przebiegają dwie linie napowietrzne: wysokiego napięcia – przecina teren w linii ogrodzenia w kierunku wschód – północny-zachód, średniego napięcia – stanowi odgałęzienie poprzedniej i przebiega przez środek terenu w kierunku północ-południe. Wzdłuż południowej granicy terenu przebiega linia napowietrzna wysokiego napięcia.

Widok z ul. Pławieńskiej na południową granicę terenu i na część zadrzewienia

W południowo-zachodniej części terenu znajduje się obniżenie terenu otoczone zadrzewieniem wielogatunkowym z udziałem krzewów i roślinności bagiennej – okresowo zalewane.

Widok z nasypu kolejowego na obniżenie terenu z zadrzewieniem i krzewami w grupach. W dole, za pasem zadrzewienia widoczna świeżo nawieziona ziemia.

Pas zadrzewienia ciągnie się na odcinku ok. 100m u podnóża nasypu kolejowego i na części skarpy. Przez omawiany teren przebiega łukiem od ul. Pławieńskiej do zadrzewienia niewielki nasyp świeżo nawiezionej ziemi (prawdopodobnie w celu zasypania części podmokłej i obniżenia).

Widok na zadrzewienie u podnóża skarpy (po prawej), otoczone krzewami obniżenie terenu (po lewej) i nawiezioną ziemię
większość powierzchni terenu pokrywa roślinność łąkowa – teren niezagospodarowany.

Teren nr 5:

Położony jest przy ul. Pławieńskiej (droga wojewódzka nr 177) w południowej części miasta Czaplinek i obejmuje działkę nr 589/5. Jest to niewielki pas murawy trawiastej przylegający do ul. Pławieńskiej od wschodu, do ul. Wasznika od północy i do terenu nieruchomości zabudowanej budynkiem mieszkalnym jednorodzinnym od południa.

Widok na działkę 589/5 od strony ul. Pławieńskiej.

Po lewej stronie widoczny budynek mieszkalny jednorodzinny na sąsiedniej działce

Teren nr 6:

Położony jest w zachodniej części miasta Czaplinek i obejmuje działki: 528, 529, 530, 525/17 i 525/12. Od północnego-zachodu teren graniczy z ul. Kamienną.

Widok terenu od strony ul. Kamiennej

Z pozostałych stron otoczony jest niezagospodarowanymi terenami zieleni ze śladami dawnych zabudowań.

Widok na budynki gospodarcze i zagospodarowanie nieruchomości

Od wschodu i południa wzdłuż granicy i na przyległych terenach występują liczne zadrzewienia. Od południa teren zamyka stroma skarpa, wskutek czego teren za ogrodzeniem leży z tej strony ok. 3,0m wyżej. Na terenie znajdują się trzy nieruchomości zabudowane budynkiem mieszkalnym jednorodzinnym i zabudowaniami gospodarczymi.

2. Położenie fizyczno-geograficzne.

Obszar gminy Czaplinek, zgodnie z fizyczno – geograficznym podziałem Kondrackiego (1998) leży w następujących jednostkach:

Prowincja: Niż Środkowoeuropejski

Podprowincja: Pojezierza Południowobałtyckie

Makroregion: Pojezierza Zachodniopomorskie

Mezoregion: Pojezierze Drawskie

Makroregion: Pojezierze Południowopomorskie

Mezoregion Pojezierze Szczecineckie

Mezoregion Równina Wałecka

Samo miasto Czaplinek leży na pograniczu dwóch krain: Pojezierza Drawskiego (mezoregion 314.45) oraz Pojezierza Szczecineckiego (mezoregion 314.66).

W obrębie Pojezierza Drawskiego wyróżnia się ciągi moren czołowych fazy pomorskiej oraz zaznaczające się między nimi zagłębienia wytopiskowe po martwym lodzie. Wizualno-krajobrazową atrakcyjność pojezierza powiększają duże jeziora na przedpolu najwyższych wzniesień, m.in. Drawsko (1781,5 ha, max. gł. 79,7m), Czaplino (108,3 ha, max. gł. 22,9 m). Pomiedzy Czaplinkiem a Połczynem Zdrój, w Dolinie Pięciu Jezior, początek bierze rzeka Drawa, przepływająca przez liczne jeziora, m.in. przez Jezioro Drawsko. Duże deniwelacje i urozmaicone formy terenu sprawiają, że jest to teren niezwykle malowniczy, nazywany dawniej „Szwajcarią Połczyńską”.

Pojezierze Szczecineckie jest natomiast obszarem wysoczyznowym, pagórkowatej moreny dennej, leżącym pomiędzy strefą marginalną fazy pomorskiej a występującą na południu Równiną Wałęcką.

Omawiane w opracowaniu tereny: 1, 2, 5 i 6 leżą w południowej części mezoregionu Pojezierze Drawskie. Natomiast tereny 3 i 4 położone są w granicach mezoregionu Pojezierze Szczecineckie.

Według sporządzonego na potrzeby Drawskiego Parku Krajobrazowego opracowania „Jednostki przestrzenne Drawskiego Parku Krajobrazowego”, (Kostrzewski 1997), obszary objęte niniejszym opracowaniem położone są w obrębie mikroregionu Pojezierze Drahimskie (314.455), wydzielonego z mezoregionu Pojezierze Drawskie. Autorzy opracowania mikroregion ten podzielili na kilkanaście typów terenu.

Według tego podziału obszary nr 2 – 6 objęte opracowaniem leżą w obrębie tzw. Kępy Nowoczaplineckiej, natomiast obszar nr 1 – w granicach Kotliny Drawskiej, która łagodnie przechodzi w Kępę Nowoczaplinecką.

Kępa Nowoczaplinecka obejmuje wysoczyznę morenową o charakterze kępy, wydzielonej rynnami jezior: Drawskie, Dołgie Wielkie, Nątlino i Czaplino. Posiada powierzchnię ok. 992,2 ha, maksymalną wysokość bezwzględną – 160 m n.p.m. i minimalną – 130,6 m n.p.m.

Kotlina Drawska ma nieregularny układ, odzwierciedlający krzyżujące się rynny subglacjalne: radialne i marginalne. Rynny zajmują: jezioro Drawskie i jezioro Żerdno. Pierwsze z nich ma silnie rozbudowaną linię brzegową. Maksymalne wysokości bezwzględne na terenie Kotliny dochodzą do 164,2 m n.p.m. (klify), a minimalne do 130,5 m n.p.m.

3. Rzeźba terenu geologia i geomorfologia.

Obszar Pojezierza Drawskiego znajduje się w zasięgu strefy marginalnej lobu Parsęty przechodzącej ku południowi w ekstremalną strefę sandrów. Ich nagromadzenie możemy dzisiaj obserwować w południowej części gminy Czaplinek, poniżej linii kolejowej Złocieniec – Szczecinek (m.in. teren nr 1.) Natomiast ku północy przechodzi w falistą wysoczyznę polodowcową urozmaiconą pagórkami moren czołowych, formami szczelinowymi i rozciętą licznymi dolinami wód najczęściej o założeniach rynnowych.

Miasto Czaplinek leży w obrębie łuku moreny czołowej maksymalnego zasięgu zlodowacenia fazy pomorskiej oraz zaznaczających się między nimi zagłębień wytopiskowych po martwym lodzie. Są to charakterystyczne, czwartorzędowe, utwory geomorfologiczne. Wśród tych utworów wyróżnia się silnie wydźwignięty wał zwany blokiem tektonicznym Czaplinka. Odznacza się on silnym wypiętrzeniem utworów cechsztyńskich, pochodzenia permskiego, i dolnego mezozoiku. Występują tu także dobrze wysklepione poduszki solne.

W budowie geologicznej terenu biorą udział osady triasu, jury dolnej oraz trzeciorzędu (obecnie paleogen – od 2004r.), jako pozostałości po zalewach mórz, jednakże największy udział w kształtowaniu podłoża w głębszych warstwach (podczwartorzędowych) mają osady oligocenu i miocenu (obecnie – wczesny paleogen) maskujące starsze struktury (synkliny i antykliny).

W osi bloku Czaplinka odsłaniają się osady mezozoiczne o różnym pochodzeniu i budowie. Utwory triasu górnego zostały dobrze rozpoznane kilkoma otworami badawczymi, m.in. Czaplinek 2, Czaplinek 3. I występują tu głównie w postaci iłowców, mułowców dolomitycznych i piaskowców z przewarstwieniami zlepieńców, osadów chemicznych z cienkimi wkładkami węgla brunatnego i syderytów w stropie.

Osady jury dolnej to głównie piaski i piaskowce zawierające cienkie wkładki osadów morskich: iłowców i łupków ilastych. Z kolei osady kenozoiczne, pochodzące z okresu wczesnego paleogenu, zalegają na starszych utworach mezozoicznych zbudowanych z osadów miocenu, reprezentowane przez osady piaszczyste, mułkowo-ilaste zawierające cienkie wkładki węgla brunatnego.

Utwory czwartorzędowe osiągają różną miąższość. Całkowita miąższość pokrywy czwartorzędowej wynosi 80 - 150 m i jedynie w rynnach subglacialnych i depresjach glacitektonicznych przekracza wartość 230 m. Małą miąższość osadów czwartorzędowych notuje się w obrębie wypiętrzeń utworów podczwartorzędowych oraz w rynnach glacialnej jeziora Drawsko, gdzie wynosi 10 - 15 m.

Procesy akumulacji i erozji zachodzące w czasie ostatniego zlodowacenia oraz postglacjalne procesy erozyjno-denudacyjne wywarły decydujący wpływ na ukształtowanie się współczesnej rzeźby terenu na obszarze gminy Czaplinek. Z zasięgiem lądolodu związane są wszystkie formy terenu występujące na obszarze gminy. Wzgórza czołowo morenowe zbudowane są z piasków ze żwirem, żwirów i glin. Poszczególne wzniesienia osiągają wysokość kilkunastu metrów. Ze strefą moren czołowych związane jest występowanie piasków i żwirów polodowcowych. Osady glacialne w południowo- wschodniej części gminy reprezentuje rozległy pokład gliny zwałowej o kilkumetrowej miąższości, w wielu miejscach erozyjnie zniszczony działalnością wód roztopowych topniejącego lądolodu.

W środkowej części gminy w rejonie Czaplinka i na zachód występują liczne kemy, które zbudowane są głównie z piasków, ilów i mułków. Kemy osiągają wysokość około kilkunastu metrów w stosunku do otaczającej powierzchni.

Rozległe płaty osadów wolnolodowcowych rozciągają się w południowej części gminy od Siemczyna przez Pławno, Broczyno po Ostroróg oraz na północ od jeziora Drawsko w rejonie miejscowości Kluczewo- Prosino. W dolinach rzecznych pod koniec fazy pomorskiej akumulowały piaski i żwiry rzeczne. Piaski rzeczne osadzały się również w obrębie obniżień wytopiskowych i mis pojeziernych. Osady holoceniowe reprezentowane są również przez mułki, gytie wapienną i kredę jeziorną, w stropie, których występuje torf.

Budowa geologiczna i układ geomorfologiczny podłoża terenów objętych niniejszym opracowaniem na tle powyższej charakterystyki przeszłości geologicznej gminy Czaplinek przedstawiają się następująco:

Teren nr 1 charakteryzuje się bardzo zróżnicowanymi warunkami geomorfologicznymi, co w istotny sposób wpłynęło na rzeźbę terenu i podłoże geologiczne. Część południowa terenu położona jest w obszarze moreny dennej pagórkowatej i falistej, zbudowanej z plejstoceniowych glin zwałowych i piasków fluwioglacjalnych. Część północną natomiast pokrywają piaski i piaski ze żwirami równin sandrowych. Teren ten leży wzdłuż rynny subglacjalnej, zajętej przez jez. Drawskie.

Miażdżość glin jest różna, średnio dochodzi do 10 m. Sandry, zbudowane z piasków różnoziarnistych, często drobnoziarnistych z przewarstwieniami żwirów mają miąższość od 1,0 do 46,0 m. W obniżeniu terenu występują mułki, gytie i kredy jeziorne, które stanowią utwory holoceniowe z osadów organicznych i zajmują niewielki odsetek ogólnej powierzchni tego terenu.

Jest to teren o zróżnicowanej rzeźbie terenu i znacznych różnicach wysokości. Analizując rzeźbę terenu w układzie równoległym względem linii brzegowej jeziora Drawsko widać, że północno-wschodnia część terenu leży na wyniesieniu (do wysokości granicy nieruchomości zabudowanej od południa), natomiast pozostała – południowo-zachodnia część terenu obejmuje łagodnie opadający od strony południowo-wschodniej teren o nachyleniu ok. 10-12°, przechodzący w dość gwałtownie opadającą skarpe o nachyleniu ok. 30°, od południowego zachodu, z niewielkim obniżeniem w stosunku do poziomu „dolnej” części terenu. Linia skarpy nie jest jednorodna, jej aktualny układ prawdopodobnie powstał pod wpływem działalności człowieka. Wyniesiona część terenu wznosi się na wysokości max. ok. 130 m n.p.m., zaś teren u podnóża skarpy leży na wysokości min. ok. 115 m n.p.m.

Obszary objęte niniejszym opracowaniem nr 2, 3, 4, 5 i 6 znajdują się w obrębie tzw. garbu pojeziernego, którego oś przebiega wzdłuż linii: Miastko - Szczecinek - Barwice - Połczyn Zdrój - Drawsko Pomorskie. Garb ten ulokowany jest w strefie maksymalnych spiętrzeń, które powstały podczas zlodowaceń środkowopolskich na starszym podłożu. Jest to potężna elewacja glaciektoniczna okalająca od południa bałtycką nieckę egzaracyjną. W budowie wewnętrznej garbu pojeziernego biorą udział w przewodzie gliny zwałowe, którym towarzyszą osady limno- i fluwioglacjalne powstałe w okresie kolejnych zlodowaceń.

Omawiane tereny, 2, 3, 4, 5 i 6 są położone w obszarze moreny dennej falistej i pagórkowatej, zbudowanej z plejstoceńskich glin zwałowych i piasków fluwioglacjalnych. Miąższość utworów czwartorzędowych w okolicy Czaplinka dochodzi do 223 m. Tereny objęte opracowaniem leżą pomiędzy dwiema rynnami subglacjalnymi, które zajęte są przez jez. Czaplino i jez. Drawskie.

Rzeźba terenu nie jest zbyt urozmaicona, bowiem charakteryzuje się wyrównaną powierzchnią.

Tereny 2, 3 i 5 mają niewielką powierzchnię i w granicach opracowania nie występują różnice wysokości, a powierzchnia terenu została całkowicie zniwelowana.

Teren nr 4 położony jest w bezpośrednim sąsiedztwie trasy kolejowej Szczecinek – Szczecin. Jego północno-zachodnia granica leży wzdłuż nasypu kolejowego, który choć nie leży w granicach opracowania, to jednak oddziałuje na warunki panujące na terenie. Znajdujące się w południowo-zachodniej części terenu zagłębienie nie stanowi istotnego obniżenia. Podobnie jest w przypadku terenu nr 6, którego południowa i południowo-wschodnia granica przebiega wzdłuż stromej skarpy. Patrząc z przeciwnej strony można powiedzieć, że działki, na których zostały posadowione budynki mieszkalne i zabudowania gospodarcze zostały zniwelowane poprzez wcięcie w skarpe.

4. Gleby.

Gleby gminy Czaplinek mają niewielką wartość produkcyjną. Znaczną część terenu gminy zajmują lasy, głównie bory świeże i bory mieszane świeże, na bielicach. Gleby powstały głównie z osadów polodowcowych. Najbardziej charakterystyczne dla tego terenu są gleby brunatne, bielicowe i pseudobielice, powstałe na glinach zwałowych, piaskach słabogliniastych i gliniastych. Większe kompleksy gleb brunatnych występują na południe od jeziora Komorze. Gleby bielicowe towarzyszą sandrom, ich zwarty obszar znajduje się na północ od jeziora Komorze. Gleby powstałe na podłożu holocenijskim (hydromorficzne, utworzone z torfów i gytii) zajmują doliny rzeczne, baseny pojeziorne i obniżenia terenu. W strukturze przeważają grunty słabe klasy IV, V i VI. Wskaźnik bonitacji gleb wynosi 0,86.

Na terenie nr 1 występuje zróżnicowanie gleb. Występują tu głównie gleby mineralne oraz niewielkie fragmenty gleb organicznych i mineralno-organicznych. Z glin zwałowych i piasków gliniastych, wykształciły się gleby brunatne właściwe oraz gleby brunatne wyługowane i brunatne wyługowane kwaśne. W obrębie terenu przeważa kompleks 6 – żytmi słaby rolniczej przydatności gleb.

Na piaskach słabogliniastych powstały gleby mineralno-organiczne torfowo-mułowe, natomiast na torfach niskich - gleby murszowo-mineralne i murszowe. Występują one w obniżeniu terenu. Na wyniesionej części terenu występują grunty rolne klasy IV są one użytkowane rolniczo.

Na omawianych w niniejszym opracowaniu terenach nr 2, 3 i 5 występują głównie gleby brunatne wyługowane oraz bielicowe i pseudobielicowe. Wytworzone zostały na glinie lekkiej, piaskach gliniastych lekkich i piaskach słabogliniastych. W klasyfikacji przydatności rolniczej gleb należą one do 5 i 6 kompleksu (kompleksy: żytmi dobry i żytmi słaby). Bonitacyjnie dominują gleby klas RV i RVI. Są to gleby lekkie, dość przepuszczalne, ubogie w substancje organiczne i o niskim poziomie zawartości próchnicy.

Teren nr 4 obejmuje obszar występowania w przeważającej części gleb mineralnych - brunatnych wyługowanych oraz bielicowych i pseudobielicowych na glinie lekkiej, piaskach gliniastych lekkich i piaskach słabogliniastych. W klasyfikacji przydatności rolniczej gleb należą one do 5 i 6 kompleksu (kompleksy: żytmi dobry i żytmi słaby). Bonitacyjnie dominują gleby klas RV i RVI. Są to gleby lekkie, dość przepuszczalne, ubogie w substancje organiczne i o niskim poziomie zawartości próchnicy. Jedynie w południowo-zachodniej

części terenu, w niewielkim obniżeniu, występują gleby murszowo-mineralne i murszowe na torfach niskich.

W obrębie terenu nr 6 występują potencjalnie gleby bielcowe na glinie lekkiej, piaskach gliniastych lekkich.

W klasyfikacji przydatności rolniczej gleb należą do 5 kompleksu żyniego dobrego. Bonitacyjnie należą do klas RIVa i RIVb oraz PsIV.

Generalnie na całym obszarze objętym opracowaniem podłoże zastało znacznie przekształcone w wyniku działalności człowieka związanej z osadnictwem i rozwojem infrastruktury komunalnej.

5. Bogactwa naturalne.

W gminie Czaplinek prowadzi się wydobywanie kruszyw naturalnych. Kopalina ta pozyskiwana jest dla celów budownictwa i drogownictwa. Złóża kruszywa występują głównie w północnej i zachodniej części równiny sandrowej na kontakcie z pasmem wzgórz moren czołowych fazy pomorskiej. W strefie tej nagromadzone zostały osady piaszczyste o najwyższej zawartości żwirów. Na obszarze wysoczyzny morenowej prowadzona jest okresowo eksploatacja kruszywa ze złoża Lipowa Góra k. Czaplinka.

Na obszarze Pojezierza Drawskiego odbywa się również dorywcze, okresowe wydobywanie piasków i żwirów w kilkunastu lokalnych żwirowniach. Kruszywo naturalne drobne (piasek) eksploatowany jest w 8 wyrobiskach o powierzchni od 15 do 50m². Największe z nich znajduje się w miejscowości Piekary. Jego powierzchnia przekracza 600m², jednak ukończony jest jedynie dorywczo w miarę potrzeb miejscowej ludności.

W granicach gminy Czaplinek znajduje się kilka miejsc gdzie prowadzono lub dorywczo prowadzi się na niewielką skalę pobór piasku i żwiru. Wyrobiska te nie posiadają dokumentacji geologicznej, ani koncesji eksploatacyjnej. Ta okresowa dzika eksploatacja prowadzi do dewastacji gleb i krajobrazu, a często i szaty roślinnej. Takie małe żwirownie znajdują się pod Starym Drawskiem, Broczynem (na południowy zachód od tej wsi), w obrębie miasta Czaplinka (w jego południowej części).

Prognozy dla udokumentowania nowych, odpowiednich jakościowo złóż kruszywa obejmują całą wewnętrzną część sandru Drawy. Takimi terenami perspektywnymi są okolice miejscowości: Wrzoski, Trzciniec, Dobrzyca Mała.

W gminie Czaplinek, w ramach badań IMUZ oraz w procedurze przygotowywania Planu Ochrony Drawskiego Parku Krajobrazowego, dotychczas rozpoznano kilkadziesiąt złóż

torfów. W większości są to torfowiska typu niskiego, chociaż odnotowano także lokalizacje torfowisk typu przejściowego oraz wysokiego. Ten ostatni występuje, m.in. pomiędzy jeziorem Pławno, a lobeliowym jeziorem Łęka.

Duże pokłady torfów leczniczych wydobywa się na użytek funkcjonowania uzdrowiska w Polczynie Zdroju.

W bliskim sąsiedztwie Czaplinka znajduje się także eksploatowane dla potrzeb ogrodnictwa i szkółkarstwa złoża torfu wysokiego „Czarne Małe”. Występuje tu torf wysoki typu mszarnego w pokładzie miąższości do 6,8 m, średnio 2,8 m. Udokumentowane złoża posiada powierzchnię 129 ha. Zasoby eksploatacyjne wynoszą 3,3 mln m³. Złoża torfów towarzyszy gytia węglanowa o zasobach określonych na 600 tys. m³ wykorzystywana przede wszystkim do celów nawozowych.

Na analizowanych terenach brak udokumentowanych złóż surowców mineralnych.

6. Hydrologia.

Wody powierzchniowe:

Do wód powierzchniowych zalicza się:

- rzeki i strumienie
- zbiorniki wodne: jeziora i inne zbiorniki wodne, w tym małe oczka śródpolne i śródleśne, a także zbiorniki sztuczne.
- kanały melioracyjne.

Ze względu na dużą ilość jezior występujących na terenie gminy podzielono je na 7 grup:

1. Jeziora duże, o powierzchni ponad 110 ha i głębokości ponad 30 m. Są to zbiorniki słabo zarastające o brzegach piaszczystych. Towarzyszy im roślinność przeważnie uboga pod względem jakościowym i ilościowym. Do tej grupy jezior zaliczyć można: jezioro Drawsko, Komorze, Żerdno, Krzemno.
2. Jeziora słabo zarastające o dnie piaszczystym, ubogie pod względem florystycznym. Powierzchnia ich nie przekracza 30 ha, a głębokość dochodzi do 8,5 m. Takim jeziorem jest np. Krzemienko.
3. Jeziora dość płytkie, silnie zarastające o dnie mulistym. Należą do nich m.in. jeziora Nątlino i Rzepowskie. Są to zbiorniki przeważnie wyraźnie zeutrofizowane, żyzne, o bardzo różnej powierzchni.

4. Jeziora niewielkie, średnio zarastające o dnie mulistym. W zbiornikach tych zasięg roślin jest uzależniony od charakteru i ukształtowania dna. Na stromo opadającym stoku misy jeziornej rośliny zazwyczaj nie schodzą tak głęboko jak na odcinkach, gdzie dno opada łagodnie. W wypadkach, gdy jeziora otoczone są polami czynnikiem ograniczającym rozwój roślinności jest wiatr. Są to jeziora zazwyczaj niewielkie, o powierzchni nie przekraczającej 100 ha. Wymienić tu można: jezioro Prosino, Czaplino.

5. Jeziora o dnie piaszczystym, małe, średnio zarastające. Są to zbiorniki nie przekraczające 11 ha, słabo zeutrofizowane. Czynnikiem ograniczającym zarastanie jest ubogie podłoże. Do tej grupy zaliczyć można drobne zbiorniki śródpolne, często nie ujmowane w katalogach i nie posiadające nazw.

6. Jeziora bezodpływowe, eutorficzne, z przewagą zbiorowisk ramienic. Należą tutaj zbiorniki o powierzchni 12-45 ha i głębokości maksymalnej do 34 m. Można tu wymienić jeziora Nawsie i Psarskie.

7. Jeziora lobeliowe. Cechą charakterystyczną jest występowanie zespołów roślin wodnych wysoce wyspecjalizowanych do życia w zbiornikach o bardzo niewielkiej zawartości składników pokarmowych. Rośliny te to: lobelia jeziorna (stroiczka wodna) (*Lobelia dortmanna* L.), poryblin jeziorny (*Isöetes lacustris* L.) i brzeżyca jednokwiatowa (*Littorella uniflora* [L.] Aschers.). Jeziora tego typu na terenie gminy Czaplinek reprezentowane są przez zbiorniki: Łęka i Jezioro Kaleńskie.

Gmina Czaplinek zasadniczo odwadniana jest przez zlewnię Drawy, z której wody, za pośrednictwem Noteci, Warty i Odry odprowadzane są do Bałtyku. Niewielki obszar gminy (zlewnia jeziora Komorze) odwadniany jest przez Pilawkę i dalej - przez Gwdę, do Noteci.

Północno-wschodnia część gminy leży w zlewni Dębnicy, odprowadzającej wody do Parsęty i do Morza Bałtyckiego.

- Rzeką Drawa, będącą największym cieką gminy, ma długość 199 km. Powierzchnia zlewni wynosi 3198 km². Źródła jej leżą w pasie wzniesień morenowych, w rynn timer subglacialnej położonej ok. 7 km na południe od Polczyna Zdroju.
- Rzeką Dębica, jest drugą co do wielkości rzeką w gminie Czaplinek. Wypływa z Jeziora Kołbackiego. Na jej trasie znajdują się następujące akweny: Dębno i Koprzywno. W okolicy miejscowości Urząd rzeka tworzy niezwykle malowniczy przełom, planowany do objęcia ochroną, jako rezerwat krajobrazowy. Dopływami Dębicy są Bliska Struga i Wogra.
- Rzeką Pilawka wypływa z jeziora Komorze, przepływa przez jeziora: Rakowo, Lubicko Małe i Brody

Stosunki wodne i gospodarka w zakresie melioracji jest zarządzana przez Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych Województwa Zachodniopomorskiego Oddział terenowy w Koszalinie.

W ewidencji urządzeń melioracji wodnych szczegółowych znajduje się obszar zmeliorowany o pow. 2861,66 ha, w tym grunty orne 2026,62 ha, użytki zielone – 835,04 ha.

W chwili obecnej realizowany jest Perspektywiczny Program Melioracji na lata 1991 – 2020 i program małej retencji na lata 1997-2015.

Wody podziemne

Zgodnie z podziałem hydrogeologicznym Polski z 1995 roku (Paczyński 1995), wszystkie tereny objęte opracowaniem znajdują się w regionie pomorskim (V) rejonie pilskim (V_A). Główny użytkowy poziom wodonośny występuje w utworach czwartorzędowych: piaskach i żwirach. Głębokość jego występowania w rejonie Czaplinka wynosi od 60 do 100 metrów.

Według nowego podziału na jednolite części wód podziemnych wynikającego z wdrażania Ramowej Dyrektywy Wodnej, obszar położony jest w zlewni Drawy. Według tej regionalizacji stanowi on część następujących jednostek:

Prowincji Odry

Regionie Warty

Subregionie Warty nizinny

Wody czwartorzędowe mają duże znaczenie gospodarcze. Stąd pochodzi bowiem woda konsumpcyjna dla miasta. Pracujące na terenie Czaplinka komunalne ujęcia wody dostarczają do sieci średniodobowo 1070 m³ wody uzdatnionej. Stacje pracują w oparciu o ujęcia przy ul. Ceglanej (pięć odwiertów - studni o wyd. 20-56m³/h) oraz przy ul. Wąskiej (dwa odwierty – studnie o wyd. 28-57m³/h).

Dobra jakość czwartorzędowych wód podziemnych – wgłębnych, wynika między innymi z odpowiedniej izolacji pierwszego poziomu wodonośnego od powierzchni.

Jakość wód podziemnych na terenie miasta badana jest w punkcie pomiarowym nr 375 (WIOŚ 2007). Badane są tu wody gruntowe, które według wyników danych, opublikowanych przez WIOŚ, z lat 2004-2005, wykazują znaczne pogorszenie jakości - do klasy IV. W ciągu ostatnich lat jakość tych wód ulegała dużym wahaniom, od klasy Ib w 1999 r., poprzez II klasę w 2000 r., do III klasy w roku: 1997, 1998, 2001 i 2003.

Zgodnie z Podziałem Hydrograficznym Polski IMGW obszar objęty analizami położony jest w dorzeczu Odry, zlewni głównej Noteci i zlewni niższego rzędu:

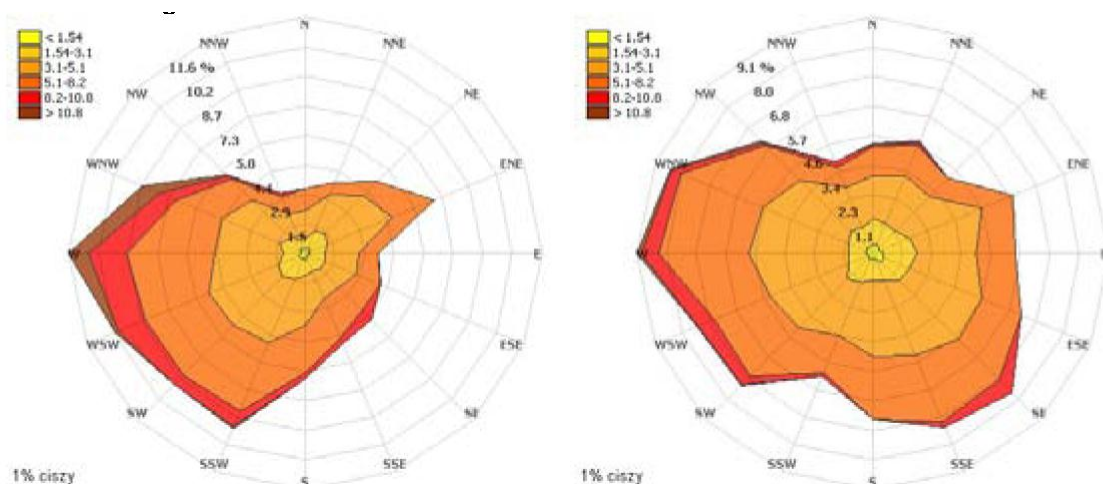
- nr 1888 – Drawy,
- nr 188839 – bezpośredniej zlewni jez. Drawsko.

i podlega pod Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu (RZGW).

Na terenach objętych niniejszym opracowaniem nie występują wody powierzchniowe. Analizując położenie omawianych terenów względem zbiorników wód powierzchniowych należy zauważyć, że teren nr 1 położony jest w sąsiedztwie jeziora Drawsko. Od lustra wody oddziela go droga – ul. Pięciu Pomostów i pas zieleni ochronnej jeziora. Na terenie nr 1, w miejscu obniżenia terenu w południowo zachodniej części terenu, a także na terenie nr 4, w miejscu obniżenia w północno-zachodniej części terenu, może okresowo występować woda, szczególnie w okresie wiosennych roztopów lub intensywnych opadów atmosferycznych.

7. Klimat.

Według podziału województwa zachodniopomorskiego na krainy klimatyczne (Koźmiński 2007) teren opracowania położony jest w Krainie VII – Drawsko-Szczecineckiej, obejmującej pagórkowate tereny moreny czołowej, rozciągające się od Pojezierza Ińskiego po Pojezierze Bytowskie. Spośród 10 wydzielonych krain, kraina VII odznacza się najgorszymi warunkami usłonecznienia rzeczywistego wynoszącymi około 1500 godzin. Klimat tej krainy jest najbardziej surowy w całym województwie, gdyż średnia temperatura roku kształtuje się od 7,0° do 7,9°C. Temperatura stycznia wynosi od -2,5°C w wyższych partiach wzniesień wschodniej części krainy do -1,4°C na Pojezierzu Ińskim. Także lato jest chłodne ze średnią temperaturą lipca od 16,5°C na wysoczyznach morenowych. W obrębie tej krainy duże zagrożenie stwarzają przymrozki. Ostatnie przymrozki wiosenne zanikają bowiem dopiero w pierwszej dekadzie maja, natomiast pierwsze jesienne notowane są przeciętnie już w drugiej dekadzie października (12-17.X). Kraina charakteryzuje się najkrótszym okresem gospodarczym i wegetacyjnym. Prace polowe można wykonywać w okresie liczącym 238-247 dni, a okres wegetacyjny trwa od 212 do 219 dni. Kraina VII odznacza się także najwyższymi i najczęściej występującymi opadami, a także najdłuższym okresem zalegania pokrywy śnieżnej. Roczne sumy opadów kształtują się od 620 do 800 mm. Średnia liczba dni z pokrywą śnieżną wynosi od 50 do 65.

Rys. 2. Roczna róża wiatrów dla oczka siatki meteorologicznej 5x5 km w Szczecinku w latach 2008 i 2009

(Źródło: Roczna ocena jakości powietrza dla województwa zachodniopomorskiego za 2009 r.)

Podstawowe parametry klimatu występującego na obszarze gminy przedstawiono w tabeli poniżej.

Lp.	Parametr	Region Środkowo-pomorski (gm. Czaplinek)
		Wielkość
1.	Temperatura roczna	7-7,3
2.	Temperatura okresu V-VII	13,7-14,7
3.	Stopniodni dla okresu z $t_{\text{śr.}} < 10^{\circ}$	1800-2200
4.	Stopień kontynentalizmu (%)	48-50
5.	Amplituda dobowych temperatur (dla okresu V-VII)	9-11
6.	Liczba dni gorących w roku	18-22
7.	Daty początku zimy	13 XII-2 I
8.	Długość okresu zimowego (dni) ($t_{\text{śr.}} < 10^{\circ}$)	65-90
9.	Długość okresu (dni): - gospodarczego - wegetacyjnego - dojrzewania	235-250 208-215 60-80
10.	Daty początku okresu (dni): - gospodarczego - wegetacyjnego - dojrzewania	20-26 III 7-10 IV 10-20 VI
11.	Suma opadów atmosferycznych (mm)	550-600
12.	Suma opadów atmosferycznych w okresie V-VII	175-210
13.	Liczba dni z pokrywą śniegową	45-65
14.	Data początku zbiorów żyta ozimego	23-31 VII

Przeważają wiatry zachodnie, dominujące w okresie lata i jesieni. Zimą najczęściej występują wiatry południowo-zachodnie. Pogoda korzystna pod względem biometeorologicznym (dni z pogodą ciepłą, komfortową i chłodną bez stanów parności i opadów codziennych) panuje przez większą część roku (średnia wieloletnia 283,6 dni). Najwięcej dni o optymalnych warunkach pojawia się w czerwcu, najmniej - w lutym. Pogoda niekorzystna (całodzienne opady i zamglenia) występuje ok. 46 dni w roku, najrzadziej w czerwcu (średnio 1,5 dnia), najwięcej w listopadzie, grudniu i marcu - średnio 5 dni w miesiącu.

Aby odnieść się do konkretnego obszaru należy określić jego topoklimat, który uzależniony jest m.in. od:

- ukształtowania terenu, głównie ekspozycji zboczy,
- warunków gruntowo-wodnych,
- rodzaju podłoża: piaszczyste, gliniaste czy torfowe,
- stosunków wodnych w gruncie: tereny suche lub podmokłe,
- pokrycia szatą roślinną w zależności od siedliska, zespołami roślinności torfowiskowo-bagiennej, zespołami trawiastymi łąk i pastwisk, terenami bez zadrzewień, pokrycie lasami.

Wg M. Klugego i J. Paszyńskiego wyróżnia się następujące grupy topoklimatów:

- Topoklimat form wypukłych,
- Topoklimat form płaskich,
- Topoklimat form wklęsłych,
- Topoklimat obszarów zalesionych,
- Topoklimat obszarów silnie zurbanizowanych i uprzemysłowionych,
- Topoklimat zbiorników wodnych.

Na terenach nr 2, 3 i 5 dominuje topoklimat form płaskich na obszarach zurbanizowanych, na których ciepło wyzwala się sztucznie przy procesach spalania. Następuje tu przeciętna wymiana ciepła pomiędzy powierzchnią terenu a atmosferą wskutek turbulencji. Na terenach tych niesprzyjające warunki atmosferyczne wpływają na wzrost zanieczyszczenia atmosfery w warstwie przyziemnej. Obszary nr 3 i 5 są generalnie dobrze nasłonecznione i przewietrzane, natomiast w obrębie działki nr 378 – teren nr 2 - mogą występować pewne zaburzenia w swobodnym przepływie mas powietrza w związku z położeniem terenu w obrębie zwartej zabudowy, jednakże mają one znaczenie raczej marginalne. Niewielkie

powierzchnie omawianych wyżej nieruchomości i ich położenie w topografii terenu sprawiają, że warunki topoklimatyczne na nich panujące są dość jednolite.

Bardziej zróżnicowany mikroklimat panuje w obrębie terenu nr 1. Na obszarze rolniczym położonym na wyniesieniu, zajmującym ok. 50% całkowitej powierzchni terenu panują warunki charakterystyczne dla form płaskich terenów okresowo pokrytych roślinnością (uprawy polowe) o dobrym przewietrzaniu i nasłonecznieniu. Wpływy tego topoklimatu zaznaczają się także w obrębie nieruchomości pensjonatu i są modyfikowane przez lokalne przeszkody terenowe w postaci murków oporowych, zadrzewień, budynków tworząc bardziej zróżnicowane warunki topoklimatyczne w obrębie stosunkowo niewielkiego obszaru.

Całkowicie odmienne warunki topoklimatyczne panują w obrębie skarpy i obniżenia terenu od strony południowej i południowo-zachodniej omawianego obszaru. Panuje tu topoklimat wilgotnych obniżen i stoków południowych pokrytych całkowicie roślinnością z przewagą roślinności wysokiej. Na charakter tego mikroklimatu znaczący wpływ ma bezpośrednie sąsiedztwo jez. Drawsko, gdzie, wskutek dużej akumulacji ciepłej podłoża, dobowe amplitudy temperatury powietrza są znacznie mniejsze niż na terenach sąsiednich. Cyrkulacja powietrza jest tu utrudniona, powierzchnia terenu jest słabo nasłoneczniona, panują niekorzystne warunkami termiczne, wilgotnościowe, a w związku ze słabą wentylacją następować może kumulacja zanieczyszczeń. Często występuje tu zjawisko inwersji termicznej i tworzenia zastoisk zimnego powietrza. Obniżenie terenu w sąsiedztwie jeziora Drawsko stanowi kierunek spływu chłodnego i wilgotnego powietrza, przez co wpływa na odczuwalność bioklimatyczną.

Teren nr 4 charakteryzuje się w przeważającej części topoklimatem form płaskich terenu pokrytych roślinnością trawiastą. Jedynie marginalnie warunki topoklimatyczne ulegają zmianie w północnej części terenu, gdzie przechodzi on w topoklimat płaskich terenów zabudowanych z nawierzchnią utwardzoną, pozbawionych roślinności. Warunki przewietrzania są na tych terenach zbliżone, natomiast odmienna jest zdolność wymiany ciepłej i w związku z tym, że na terenie zabudowanym występuje większa amplituda temperatur pomiędzy dniem i nocą, natomiast w dni słoneczne utwardzona nawierzchnia i pozostałe powierzchnie ścian i dachów silniej się nagrzewają i oddając to ciepło do otoczenia powodują podwyższenie temperatury otoczenia o kilka do kilkunastu stopni. Położony w południowo-zachodniej części terenu obniżony fragment z roślinnością bagienną otoczony zakrzewieniem, charakteryzuje się topoklimatem wilgotnych obniżen, gdzie wskutek dużej pojemności ciepłej i dobrej przewodności ciepłej podłoża dobowe amplitudy temperatury przy gruncie są mniejsze aniżeli na terenach sąsiednich. Często występuje tu

niekorzystne zjawisko inwersji termicznej i tworzenia zastoisk zimnego powietrza, co ma wpływ na odczuwalność bioklimatyczną. Znajdujący się przy północno-zachodniej i zachodniej granicy terenu nasyp kolejowy częściowo pokryty roślinnością wysoką stanowi pewnego rodzaju izolację i barierę przed niekorzystnym wpływem mas powietrza znad obszaru jeziora Pławno.

Teren nr 6 jest pod wpływem topoklimatu terenów otwartych łąk i pastwisk, a wpływają na warunki na nim panujące także masy powietrza znad oddalonego o ok. 500 m jeziora Drawsko, wytwarza się tu specyficzny mikroklimat terenów płaskich, nieco obniżonych względem otoczenia, odizolowanych budynkami mieszkalnymi od północnego zachodu i zadrzewieniami od wschodu oraz od południa, gdzie dodatkowo barierę stanowi skarpa. Jest tu nieco ograniczona cyrkulacja powietrza. Amplituda temperatur jest mniejsza niż przeciętna na terenach zabudowanych, a nasłonecznienie dość dobre, szczególnie w rejonie posadowienia budynków mieszkalnych.

8. Flora.

Naturalna roślinność potencjalna

Według podziału geobotanicznego Polski (Matuszkiewicz 1993) gmina Czaplinek leży w obrębie:

obszaru – Europejskie Lasy Liściaste i Mieszane,

provincji – Środkowoeuropejskiej,

podprovincji – południowobałtyckiej,

działu – Pomorskiego,

krainy – Pojezierza Środkowopomorskie

okręgu – Pojezierze Drawskie.

Dominującym zespołem roślinnym są żyzne buczyny niżowe (Melico-Fagetum) szczególnie rozwinięte w zachodniej części gminy, subatlantyckie acidofilne lasy bukowo-dębowe typu pomorskiego (Fago-Quercetum petraeae), występujące w północno-wschodniej części gminy oraz kontynentalne bory mieszane (Pino-Quercetum), zajmujące południową część gminy. Na mniejszych powierzchniach rozwinięte są grądy subatlantyckie, bukowo-dębowo-grabowe (Stellario-Carpinetum), postać pomorska, uboga. Dominują one w okolicy miasta Czaplinek, na południowy wschód od jeziora Drawsko. Dolinom rzecznych towarzyszą niżowe łągi olszowe i jesionowo-olszowe, siedlisk wodno-gruntowych okresowo lekko zabagnionych (Circae-Alnetum) oraz olsy środkowoeuropejskie (Carici elongate-Alnetum sensu lato). Wyróżnienie zespołów roślinności potencjalnej ma znaczenie przy modelowaniu

przestrzennych systemów przyrodniczych gminy, rewitalizacji i renaturalizacji krajobrazów oraz rekultywacji gruntów zdegradowanych.

Większość omawianego obszaru leży w obrębie występowania kontynentalnego boru mieszanego Pino-Quercetum, jako zbiorowiska roślinności potencjalnej. Stanowi on siedlisko dla lasów zachodniopomorskiej odmiany kwaśnej dąbrowy Calamagrostio-Quercetum petraeae. Taki typ zbiorowiska roślinności potencjalnej występuje w północnej części terenu nr 1, w obrębie terenów upraw i nieruchomości zabudowanej budynkiem pensjonatu, a także na terenie nr 2, 3, 5 i 6 oraz na znacznej powierzchni terenu nr 4. Południowa część terenu nr 1 położona w linii skarpy i jej podnóża leży w granicach występowania subatlantyckiego grądu *Stellario-Carpinetum* w ubogiej postaci pomorskiej przechodzącego w miejscach lekko zabagnionych obniżen w siedliska łągu olszowego *Circaeo-Alnetum*. Typ siedliska i roślinności potencjalnej występuje także w południowo-zachodniej części terenu nr 4.

Roślinność rzeczywista

Część północna terenu nr 1 jest okresowo pokryta roślinnością upraw polowych.

Widok terenu upraw rolnych i zadrzewienia od zachodniej strony terenu

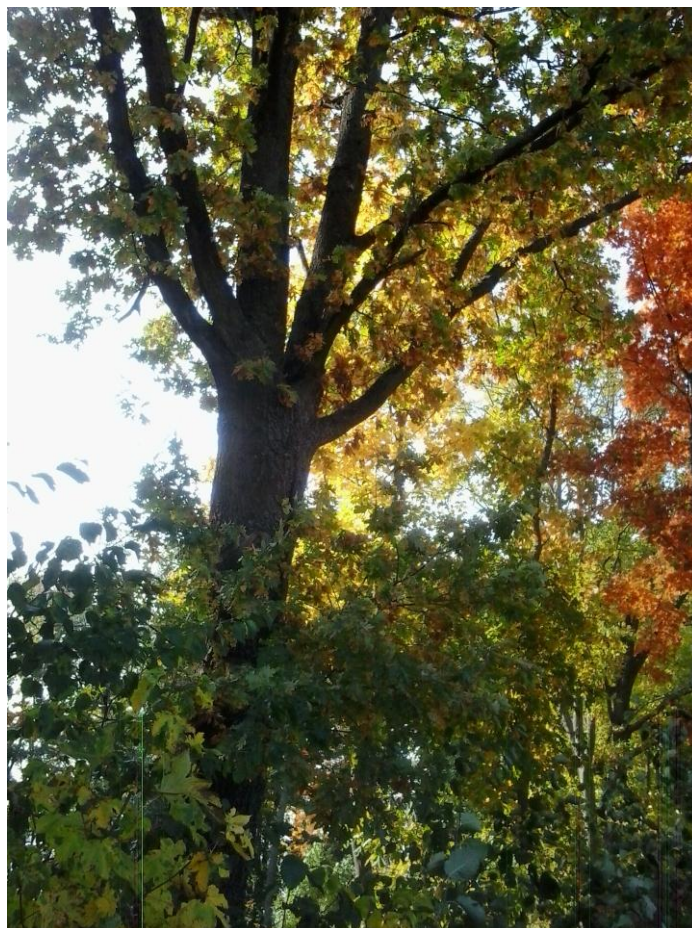
We wschodniej części terenu występuje natomiast wyłącznie roślinność synantropijna, sztucznie wprowadzona przez użytkowników terenu w ramach zagospodarowania ogrodu przydomowego. Poza murawami strzyżonych trawników występują tu pojedyncze drzewa o walorach ozdobnych – głównie sumak octowiec i drzewa owocowe w części gospodarczej

terenu oraz berberysy, gatunki iglaste – żywotniki, cyprysiki, jałowce, w odmianach – w obrębie wydzielonych „skalniaków”.

Widok skalniaków na tle budynku pensjonatu

Poza tym przy granicy ogrodzenia i w obrębie ogrodu znajdujemy roślinność ruderalną i segetalną zróżnicowaną w zależności od stopnia wydeptania. Wzdłuż zachodniej i południowej granicy obszaru upraw polowych rozciąga się pas zadrzewienia składający się z klonów, topól, wierzb, buków, brzoź, dębów, a w zachodniej części także świerków i sosen, i śladowo olchy w obniżeniu terenu. Pojedyncze drzewa mogą liczyć nawet około 90 lat.

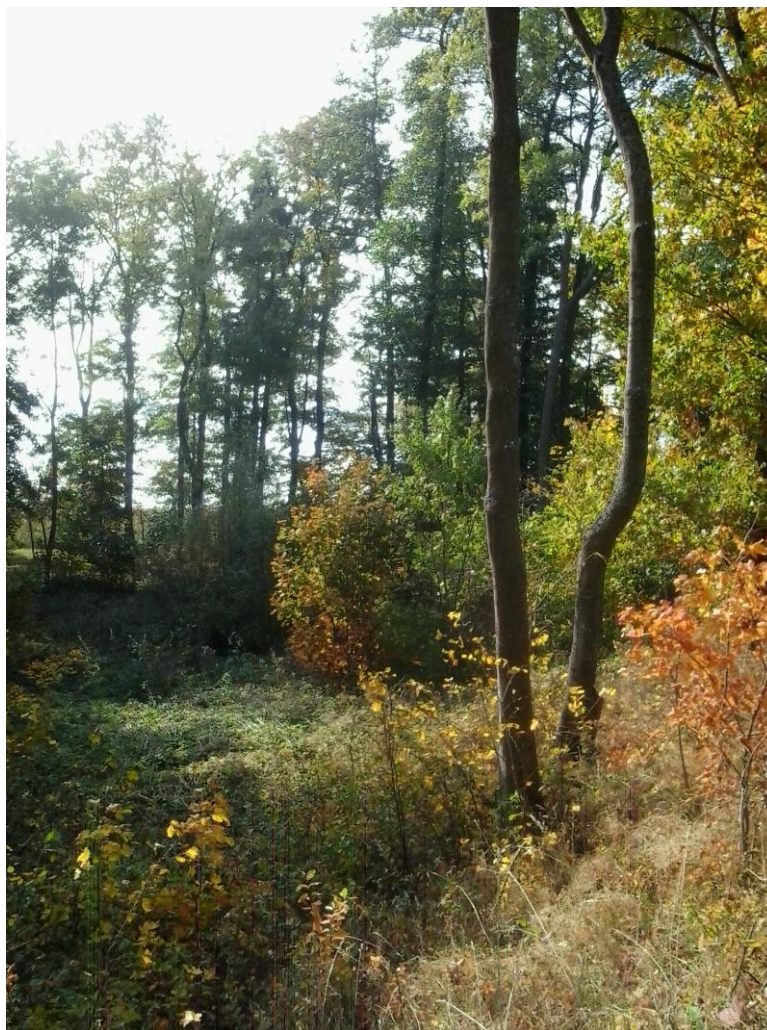

Okazały dąb w zadrzewieniu skarpy

Widok z góry na zadrzewienie skarpy

W warstwie krzewów dominuje samosiew ww. gatunków drzew i roślinność zielna w tym trawy. W obrębie obniżenia terenu występują niewielkie skupienia roślinności bagiennej.

Widok obniżenia z roślinnością bagienną

Na niewielkim obszarze w części wschodniej terenu, poniżej świeżo wytrasowanej drogi występuje roślinność trawiasta właściwa dla wilgotnych łąk i pastwisk.

Widok terenu od strony wschodniej

Na terenach 2, 3 i 5 występuje roślinność synantropijna i urządzona przez właścicieli nieruchomości, na których występuje. Są to głównie trawniki i, w przypadku terenu nr 3, pojedyncze drzewa i krzewy ozdobne: świerk srebrny, jałowce w odmianie kolumnowej i płożącej, tawuła japońska – w grupach naturalnych.

Na terenie nr 4 występuje roślinność zbiorowisk łąkowych z przewagą traw, a w obrębie nasypu kolejowego i obniżenia terenu zadrzewienia wierzbowo-topolowe z pojedynczymi klonami. W obniżeniu znajdujemy roślinność bagienną, a wzdłuż drogi wojewódzkiej od wschodu i polnej – od południa nieco przerzedzony szpaler klonów. W obrębie zabudowań bazy transportowo-magazynowej w północnej części terenu występuje wyłącznie roślinność synantropijna ruderalna i segetalna.

Teren nr 6 to obszar występowania całkowicie ukształtowanej przez człowieka roślinności rzeczywistej. Występuje tu roślinność trawiasta, drzewa i krzewy ozdobne i użytkowe i roślinność typowa dla ogrodów przydomowych - uprawy ogrodowe ziół i warzyw oraz owoców. Wzdłuż granic nieruchomości występują szpalery z żywotnika zachodniego lub innych formowanych gatunków iglastych. Poza granicami, na otaczających terenach rosną pojedyncze drzewa i grupy drzew. Są to m.in. topole, dęby i buki. Poza tym, jak zwykle w otoczeniu człowieka – występuje roślinność synantropijna ruderalna i segetalna.

9. Fauna.

Zgodnie z regionalizacją faunistyczną (Starkel 1999 r.) obszar gminy Czaplinek należy do:
podokręgu Pomorskiego,
okręgu Środkowopolskiego,
podregionu środkowego,
regionu Środkowo-europejskiego.

W obrębie gminy Czaplinek istnieją wybitne warunki dla bytowania wszystkich nizinnych gatunków płazów. Dotyczy to przede wszystkim małych śródpolnych i śródleśnych zbiorników wodnych, na ogół bezimiennych o powierzchni kilku – kilkunastu arów, maksymalnie do 1 ha, leżących w zagłębieniach wyniesień morenowych. Stwierdzona w tej gminie liczba stanowisk kumaka, grzebiuszki, ropuch zielonych i szarych, rzekotek jest, pod względem zagęszczenia na 1 km², jedną z wyższych w województwie zachodniopomorskim. Wody tej gminy są potencjalnym ważnym siedliskiem dla ryb. Jak podkreślają badacze tej gromady jest to obszar szczególnie obfitujący w tej części kraju w gatunki ryb o różnym spektrum występowania i warunkach życia. Rzadka awifauna jest głównie związana z większymi zbiornikami wodnymi. Najbogatszą ichtiofaunę ma jezioro Drawsko.

Stwierdzono tu występowanie 18 gatunków ryb, jednakże znaczna ich część jest zagrożona wyginieciem.

Spośród ssaków zarejestrowano tu obecność wydry, bobra, borsuka, oraz bliżej nieoznaczonych nietoperzy.

Drzewostany położone w gminie Czaplinek, są miejscem bytowania zwierzyny łownej oraz kilkudziesięciu innych gatunków chronionych prawnie. Są także miejscem rozrodu gatunków z czerwonych list i ksiąg, a także określaných, jako chronione strefowo.

Szczegółową i bardzo obfitą charakterystykę fauny gminy Czaplinek można znaleźć w opracowaniu „Waloryzacja Przyrodnicza gminy Czaplinek”.

Na obszarze gminy Czaplinek występują stosunkowo bogate zasoby ornitofauny reprezentowane przez liczne gatunki podlegające ochronie jak: bielik, kania ruda, derkacz, rzadkie gatunki ptaków ekosystemów wodnych: czapla, sieweczka rzeczna, gągoł, perkoz dwuczuby, łabędź niemy, a także pospolite kaczki (krzyżówka). Na terenach gminy wchodzących w skład nadleśnictw: Czaplinek, Borne Sulinowo i Świerczyna stwierdzono występowanie gniazd ptaków drapieżnych: myszołowa, kani. Informacje te należą do poufnych, niedostępnianych powszechnie; podobnie jak zasięg wyznaczonych stref ochronnych wokół gniazd - również nie ujawniany ze względu na groźbę utraty lęgów.

W okolicy miejscowości Broczyno i Sikory stwierdza się występowanie bobra, gatunku do niedawna uważanego za zagrożony, a obecnie zwiększającego areał występowania.

Na omawianych w opracowaniu terenach nr 3 i 5 panują dość niekorzystne warunki dla występowania fauny, jednak i tutaj spotkać można bezkręgowce glebowe i nieliczne owady. Jeśli dopuścić ewentualność kwitnienia w obrębie trawników, to mogą się tutaj pojawić także drobne owady w poszukiwaniu nektaru lub pyłku kwiatowego. Nieco lepsze warunki panują na terenie nr 3, ponieważ drzewa i krzewy stanowią tu potencjalne schronienie dla miejskich ptaków dostarczając im także owoców i nasion. Trudno określić warunki bytowania lub przebywania fauny w obrębie terenu nr 2, ponieważ nie był on dostępny do przeprowadzenia obserwacji terenowych i jedynie drogą analogii można przypuszczać, że nie spełnia on warunków do bytowania lub przebywania fauny, co nie wyklucza jej obecności na tym terenie. Jednakże dotyczy to głównie owadów, ptaków miejskich lub innych drobnych przedstawicieli fauny. Znacznie ciekawsze pod względem faunistycznym są tereny nr 1, 4 i 6. Na terenie nr 1 licznie występują owady: ważki, chrząszcze, trzmiele i motyle bytujące w pobliżu jezior, wilgotnych użytków zielonych oraz polach uprawnych. Z płazów można spotkać żabę moczarową i żabę trawną, które pojawiają się w południowej, obniżonej części

terenu i podlegają ochronie. Z uwagi na bliskość jeziora Drawsko niezwykle bogato reprezentowane są tu ptaki takie jak: kruk, gawron, kawka, kukułka, mewa śmieszka, sikora bogatka, wróbel, piecuszek, pokląska, szpak, pokrzewka ogrodowa, strzyżyk, dzięcioł duży, kowalik, a nawet kormoran czarny, które chętnie zasiedlają znajdujące się na tym terenie zadrzewienia. Wszystkie wymienione powyżej ptaki objęte są ochroną gatunkową. Ssaki reprezentują tu wiewiórki, krety i drobne gryzonie, a gościnnie także większe zwierzęta np. sarny, dziki, jelenie, zające czy lisy.

Sarny na ugorze terenów upraw rolnych

Na terenie nr 4 również panują dość dobre warunki do bytowania fauny, choć jest to obszar położony pomiędzy drogą wojewódzką i torami kolejowymi. Komunikacja stanowi zagrożenie i ograniczenie dla migracji, ale nie wyklucza całkowicie występowania na tym obszarze fauny glebowej, owadów charakterystycznych dla zbiorowisk łąkowych i wilgotnych okresowo zalewanych obniżen terenu. Mogą tu występować zarówno owady takie jak motyle, trzmiele, chrząszcze czy też mrówki, osy, pszczoły, pająki. Spośród płazów może się pojawić żaba trawna, a z ptaków skowronek, pierwiosnek, zięba, wróbel, sikora bogatka, modraszka, szpak, strzyżyk, oraz ssaki – drobne gryzonie – jak mysz polna, a nawet większe ssaki takie jak zające, lisy, jelenie, sarny lub dziki, które okresowo mogą przebywać na tym terenie w poszukiwaniu pożywienia.

Teren nr 6 jest obszarem atrakcyjnym głównie dla owadów i ptactwa, bowiem w sezonie wegetacyjnym występuje tu różnorodność pożywienia dla tych zwierząt. Nie mają tu dostępu

większe ssaki z racji ogrodzenia terenu, jednakże drobne gryzonie, wiewiórki czy jeże albo krety mogą być częstymi gośćmi.

10. Charakterystyczne formy krajobrazowe.

Przyjęta przez Radę Europy w 2000 r. Europejska Konwencja Krajobrazowa definiuje krajobraz, jako fragment powierzchni ziemi postrzegany przez ludzi, którego charakter jest wynikiem działania i interakcji czynników przyrodniczych i antropogenicznych (art. 1.) Definicja ta odzwierciedla pogląd, że krajobraz stanowi całość, której składowe przyrodnicze i kulturowe należy ujmować i rozpatrywać łącznie.

Ustawa Prawo ochrony środowiska z kolei definiuje krajobraz jako „ogół elementów przyrodniczych, w tym przekształconych w wyniku działalności człowieka, a w szczególności powierzchnia ziemi, kopaliny, wody, powietrze, zwierzęta i rośliny, krajobraz oraz klimat”, natomiast ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami zawiera pojęcie krajobrazu kulturowego, który definiuje jako „przestrzeń historycznie ukształtowaną w wyniku działalności człowieka, zawierającą wytwory cywilizacji oraz elementy przyrodnicze”.

Dominującym typem krajobrazu gminy Czaplinek jest krajobraz młodoglacjalny, pagórkowaty pojezierny, poprzecinany dolinami i równinami akumulacyjnymi (den dolinnych). Dominują formy plejstocénskie - moreny denne. Z holocenu pochodzą formy subarealne, kształtujące dna dolin i niższe terasy rzeczne.

Gmina Czaplinek charakteryzuje się zróżnicowanym i często zmiennym krajobrazem. Można wyodrębnić następujące typy krajobrazu:

Krajobraz rolniczy - charakteryzuje się panoramą pofałdowanych pól i łąk. Na terenach rolnych wartościami krajobrazowymi są zadrzewienia śródpolne, ogrodzenia i murki oporowe na stokach wzgórz. Bardzo ważnym elementem krajobrazu kulturowego na terenach rolnych są drogi wiejskie, obsadzone w układzie alejowym drzewami gatunków: dąb, jesion, klon jawor, lipa, brzoza. Ciągi alejowe dzielą krajobraz w bardzo charakterystyczny sposób, tworząc unikalny układ wnętrza. Terenom rolniczym towarzyszy sieć urządzeń melioracyjnych szczególnie widoczna w obniżeniach terenu, gdzie rowy melioracyjne niejednokrotnie przybierają formę cieków wodnych.

Lasy - Powierzchnia lasów na terenie gminy przekracza 14 858 ha, z czego ok. 9831 leży w granicach Drawskiego Parku Krajobrazowego. Są to głównie drzewostany siedlisk borowych

(bory świeże, bory mieszane świeże, lasy mieszane) i buczyn (głównie kwaśnej buczyny niżowej). W lasach elementem krajobrazu kulturowego są działy leśne i ich oznaczenia, zabudowania leśniczówek i technicznej obsługi.

Doliny rzeczne - Rzeka Drawa, będąca największym ciekim gminy, ma długość 199 km. Powierzchnia zlewni wynosi 3198 km². Źródła jej leżą w pasie wzniesień morenowych, w rymie subglacialnej. Różnice wysokości pomiędzy dnem doliny a sąsiadującą wysoczyzną dochodzą do 60 m. Stoki doliny pokrywa buczyna pomorska. Partie źródłiskowe rzeki objęte zostały ochroną w postaci rezerwatu krajobrazowego „Dolina Pięciu Jezior”. Od miejscowości Stare Drawsko prowadzi szlak kajakowy im. kardynała Karola Wojtyły.

Rzeka Dębica, jest drugą, co do wielkości rzeką w gminie Czaplinek. Wypływa z Jeziora Kołbackiego. Na jej trasie znajdują się jeziora Dębno i Koprzywno. W okolicy miejscowości Uradz rzeka tworzy niezwykle malowniczy przełom.

Rzeka Pilawka wypływa z jeziora Komorze, przepływa przez jeziora: Rakowo, Lubicko Małe i Brody. Trasą Pilawki prowadzi interesujący szlak kajakowy do jeziora Pile i dalej do Gwdy i Noteci. Szlak rozpoczyna się na jeziorze Żerdno w Starym Drawsku.

Jeziora - Na terenie gminy Czaplinek jest ponad 40 jezior zróżnicowanych pod względem wielkości i podłoża, a tym samym także fauny i flory. Są to jeziora o charakterze rynnowym, zastoiskowym i wytopiskowym. 9 z nich ma powierzchnię zwierciadła wody powyżej 100ha.

Krajobraz kulturowy - związany ze starymi wsiami, w których dominantą widokową często jest kościół, bądź dwór, a także okazałe niejednokrotnie zespoły zabudowy folwarcznej.

Na omawianych w niniejszym opracowaniu terenach występują różne typy krajobrazu: dla terenu nr 1 w północnej części mamy dominujący krajobraz rolniczy ze śladowym udziałem kulturowego, natomiast w części skarpy będzie to krajobraz skarpy porośniętej zadrzewieniem typu leśnego, w obniżeniu zaś – krajobraz leśnych zagłębień bagiennych. Niewielki fragment we wschodniej części terenu reprezentuje krajobraz łąk i pastwisk na lekko, jednostajnie pochyłych skarpach. Dla terenu nr 2 mówimy o krajobrazie terenów zurbanizowanych o zwartej zabudowie. Teren nr 3 to krajobraz terenów zurbanizowanych z zabudową wysoką. Teren nr 4 obejmuje krajobraz terenów płaskich łąk i pastwisk z niewielkimi powierzchniami enklaw podmokłych z zakrzewieniami i zadrzewieniami. W północnej części terenu oglądamy krajobraz zurbanizowany terenów usługowych. Teren nr 5 to niewielki fragment zieleni w krajobrazie zurbanizowanym. Teren nr 6 tworzy

krajobraz zurbanizowany o znamionach kulturowych, ponieważ charakter zabudowy w taki sposób komponuje się z otoczeniem, że określenie „zurbanizowany” nie odzwierciedla klimatu tego terenu.

11. Obszary i obiekty chronione.

11.1. Ochrona prawna i planistyczna zasobów środowiska.

Tereny objęte niniejszym opracowaniem znajdują się w granicach wielkoprzestrzennych obszarów objętych ochroną prawną:

- obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 „Ostoja Drawska” PLB 320019,
- obszar chronionego krajobrazu „Pojezierze Drawskie”,
- otulina Drawskiego Parku Krajobrazowego.

Jedynie teren nr 4 leży poza granicą otuliny Drawskiego Parku Krajobrazowego.

Obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 „**Ostoja Drawska**” PLB 320019 powołany został Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 5 września 2007 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. Nr 179 poz. 1275 ze zm.) Obszar obejmuje część Pojezierza Drawskiego z ponad 50 jeziorami (10% pow. terenu), reprezentującymi wszystkie typy jezior. Teren został ukształtowany w wyniku działalności lądolodu podczas ostatniego zlodowacenia bałtyckiego. Pozostałościami tej działalności są między innymi: wały moreny czołowej, ozy, liczne jary, doliny rzek, jeziora rynnowe i wytopiskowe. Jeziora należą do najgłębszych w Polsce (Drawsko - 79,7 m). Największe to Drawsko (powierzchnia 1872 ha), Siecino, Żerdno, Komorze i Wilczkowo. Mają one urozmaiconą linię brzegową, na niektórych są wyspy. Brzegi jezior są wysokie, porośnięte lasem, głównie łęgami i buczyną, lub niskie, z roślinnością przybrzeżną. Lasy pokrywają ok. 25% terenu. Dominują tu bory, duże powierzchnie zajmują drzewostany bukowe, dębowe. Rzeźba terenu jest zróżnicowana, z licznymi wąwozami, parowami, niewielkimi, bezodpływowymi zbiornikami wodnymi, bagnami i torfowiskami. Największą rzeką jest Drawa, mająca tu swoje źródła. Swój początek biorą tutaj także inne rzeki, jak: Dębica, Wogra, Pilawka, Kokna i Rakon. Znaczna część obszaru jest użytkowana rolniczo. Występują co najmniej 23 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 6 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Jest to bardzo ważna ostoja dla kilku gatunków ptaków drapieżnych. W okresie lęgowym obszar zasiedla powyżej 3% populacji lęgowej puchacza (PCK), co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków: bielik (PCK), błotniak stawowy, bocian czarny, kania czarna (PCK), kania ruda (PCK), orlik krzykliwy (PCK), trzmielojad, czapla siwa, gągoł, krakwa; w stosunkowo

wysokim zagęszczeniu występują bąk (PCK) i bocian biały. Na terenie obszaru szczególnie cenna jest dolina Drawy, która wraz z dopływami odgrywa bardzo ważną rolę łącznika między obszarami koncentracji cennej flory w urozmaiconym krajobrazie polodowcowym. Jej źródła znajdują się w rezerwacie Dolina Pięciu Jezior. Wody tych jezior są zasobne w wapń, na dnie zbiorników odkłada się kreda jeziorna, która podściela załadowiałe odcinki doliny między kolejnymi jeziorami. Dna jezior porastają łąki ramieniowe. Osobliwością są dobrze zachowane jeziora lobeliowe. Bardzo bogata jest także flora mchów, reprezentowana aż przez 274 gatunki, z których 30 uznano za zagrożone w Polsce. Do bardzo wartościowych zbiorowisk należą torfowiska, szczególnie wysokie, występujące na wododziałach oraz torfowiska przejściowe. Ostoja charakteryzuje się bogactwem i różnorodnością flory i fauny. Na jej terenie występują 742 gatunki roślin naczyniowych, spośród których 28 objętych jest całkowitą ochroną gatunkową, a 14 ochroną częściową. Spotyka się tu gatunki charakterystyczne dla roślinności atlantyckiej, arktycznej, borealnej, górskiej oraz ciepłolubne. Wody zasiedla 36 gatunków ryb i 1 gatunek kręgloustych, w tym 5 gatunków objętych ochroną prawną. Występuje tu 12 płazów i 5 gatunków gadów oraz 41 gatunków ssaków. Na terenie objętym planem nie występują ptaki objęte ochroną, dla których ustanowiono ostoję. Część ptaków wymienionych w formularzu bytuje nad jeziorem Czaplino.

Obszar chronionego krajobrazu **OChK „Pojezierze Drawskie”** powołany został Uchwałą Nr X/46/75 WRN w Koszalinie z dnia 17 listopada 1975 r. Obowiązują zasady i zakazy zawarte w Uchwale Nr XXXII/375/09 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15 września 2009 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 66, poz. 1804 ze zm.) Celem ochrony na obszarze chronionego krajobrazu „Pojezierze Drawskie” jest zachowanie i ochrona charakterystycznego środowiska przyrodniczego Pojezierza Drawskiego, szczególnie krajobrazu polodowcowego (wzgórza morenowe, liczne jeziora), obszarów leśnych, ekosystemów źródliskowych, torfowiskowych ze stanowiskami gatunków chronionych, rzadkich i zagrożonych. Występuje tu wiele osobliwości florystycznych. Torfowiska, mokradła, wody rzek i jezior oraz zróżnicowane pod względem gatunkowym i siedliskowym lasy są miejscem bytowania i rozrodu licznych cennych gatunków zwierząt, w tym ryb, płazów, gadów oraz ptaków. Obowiązuje ochrona szczególnie cennych ekosystemów: wodnych z pasem roślinności przybrzeżnej, leśnych z obowiązkiem zachowania różnorodności biologicznej siedlisk, oraz enklaw zbiorowisk roślinności naturalnej (oczek wodnych, bagienek, torfowisk) w obrębie ekosystemów lądowych. Uchwała Nr XXXII/375/09 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15 września 2009 r.

w sprawie obszarów chronionego krajobrazu wprowadza w § 2 ust. 1 następujące zakazy obowiązujące na terenie OChK „Pojezierze Drawskie”:

- zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, nie dotyczy realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu.

§ 3 uchwały nie wprowadza zakazu likwidowania zadrzewień śródpolnych obejmujących:

- drzewa i krzewy do lat 20 niestanowiące siedlisk przyrodniczych w rozumieniu rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia, jako obszary Natura 2000,
- drzewa i krzewy stanowiące źródło gradacji szkodliwych owadów.

Otulina Drawskiego Parku Krajobrazowego

DPK został utworzony na mocy Uchwały Nr XVI/49/79 WRN w Koszalinie z dnia 24 kwietnia 1979 r. Celem ochrony w DPK jest zachowanie najcenniejszego pod względem przyrodniczym, kulturowym, historycznym, młodoglacjalnych krajobrazów równin sandrowych i stref czołowomorenowych fragmentu Pojezierza Drawskiego. Jeden z najpiękniejszych fragmentów DPK rozciąga się na północ od granicy Złocieńca - kompleks leśny z małymi jeziorami i jeziorem Siecino (jedno z większych jezior) z rezerwatem przyrody „Jezioro Morzysław Mały”. Otulina stanowi rodzaj strefy buforowej pomiędzy tymi szczególnie cennymi walorami środowiska a zwyczajnym, użytkowanym przez człowieka pozostałym obszarem. Została ona utworzona, aby dodatkowo gwarantować ochronę najcenniejszych walorów środowiska naturalnego Parku.

Korytarze ekologiczne

Pojęcie „Korytarz Ekologiczny” w prawie polskim pojawiło się stosunkowo niedawno, wraz z wejściem w życie ustawy „o ochronie przyrody” z dnia 16 kwietnia 2004 roku. Według niej jest to „obszar umożliwiający migrację roślin, zwierząt lub grzybów” (art. 5, pkt 2). Korytarz ekologiczny ma charakter pasa terenu lub ciągu oddzielonych od siebie niewielkimi odległościami obszarów różniących się przyrodniczo od otaczającego ich tła. W skali lokalnej są to pasy zadrzewień i zakrzewień oraz małe niezagospodarowane potoki łączące ze sobą oddalone od siebie cenne ekosystemy. W skali regionalnej i ponadregionalnej są to doliny rzek, ciągi łąk i lasów. W miejscach gdzie korytarze ekologiczne łączą się lub krzyżują powstają tak zwane „węzły”.

Tereny objęte opracowaniem nie posiadają ekosystemów szczególnie cennych wskazanych do zachowania i ochrony. W obrębie opracowania dla terenów nr 2, 3, 5 funkcje korytarza ekologicznego są bardzo ograniczone ze względu na fakt, że są to tereny zurbanizowane otoczone i przecinane ciągami komunikacyjnymi o dużym nasileniu ruchu samochodowego indywidualnego, a także publicznego i tranzytu towarów samochodami wielkotonażowymi.

Teren nr 1, poza barierą wynikającą z sąsiedztwa drogi wojewódzkiej nr 163, nie jest wyizolowany i jego położenie zapewnia dosyć korzystne warunki migracji zwierząt. Dla terenu nr 4 istotnymi barierami ekologicznymi są: droga wojewódzka i nasyp kolejowy. Teren nr 6 jest całkowicie ogrodzony, co stanowi barierę architektoniczną dla większych ssaków natomiast tereny wokół tego obszaru umożliwiają swobodną migrację.

Poza wymienionymi wyżej obszarami ochrony należy zwrócić uwagę, że teren nr 1 sąsiaduje od południa ze specjalnym obszarem ochrony siedlisk Natura 2000 SOO „Jeziora Czaplineckie” PLH 320039 i projektowanym zespołem przyrodniczo –krajobrazowym „Jezioro Drawsko” (ZPK-4) natomiast od północy z obszarem Drawskiego Parku Krajobrazowego.

Poza istniejącymi formami i obszarami ochrony przyrody i środowiska omawiane w opracowaniu tereny nr 1, 2, 5 i 6 położone są w projektowanych granicach Drawskiego Parku Krajobrazowego. Wg „Waloryzacji przyrodniczej gminy Czaplinek” na terenie planowanym do włączenia znajdują się 4 jeziora lobeliowe, tj.: Krzemno, Kaleńskie, Łęka i Ciemniak. Charakteryzują się one wyjątkowymi walorami przyrodniczymi (występują tu wszystkie typy torfowisk). Ponadto jest to teren gniazdowania bielika i bociana czarnego, żurawia, kszyska, brodziec samotnego i występowania stanowisk wielu cennych gatunków płazów i gadów.

Teren nr 2 leży od zachodu w odległości ok. 300 m od granicy specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 SOO „Jeziora Czaplineckie” PLH 320039, i ok. 300 m od projektowanego zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Jezioro Drawsko” (ZPK-4).

Teren nr 3 leży w odległości ok. 600 m od projektowanej granicy Drawskiego Parku Krajobrazowego.

Teren nr 4 od północnego zachodu przylega do granicy otuliny Drawskiego Parku Krajobrazowego i poprzez nasyp kolejowy sąsiaduje z projektowanym zespołem przyrodniczo-krajobrazowym „Pojezierze Kaleńskie” (ZPK-8).

Teren nr 6 leży w granicach projektowanego zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Pojezierze Kaleńskie” (ZPK-8) i w odległości ok. 400 m od granicy specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 SOO „Jeziora Czaplineckie” PLH 320039 oraz projektowanego zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Jezioro Drawsko” (ZPK-4).

11.2. Środowisko kulturowe.

Podstawą prawną ochrony wartości kulturowych są:

- ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. 2003 nr 162 poz. 1568)
- europejska konwencja o ochronie dziedzictwa archeologicznego, La Valetta dnia 16 stycznia 1992 r. (Dz.U. 120/96.564)
- konwencja w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego, przyjęta w Paryżu dnia 16 listopada 1972 r. przez konferencję generalną organizacji narodów zjednoczonych dla wychowania, nauki i kultury na jej siedemnastej sesji. (Dz.U.32/76.190)
- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U.2013.627),
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. prawo ochrony środowiska (Dz.U.2013.1232)
- ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U.2012.647),
- ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. prawo budowlane (tekst jednolity Dz. U. 2010 nr 243 poz. 1623)
- ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (j.t. Dz. U. 2010 nr 102 poz. 651)
- ustawa o samorządzie gminnym (j.t. Dz.U.2013.594)
- ustawa z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (Dz. U. 2011 nr 118 poz. 687)

Zgodnie art. 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, „ochrona zabytków polega, w szczególności, na podejmowaniu przez organy administracji publicznej działań mających na celu:

- 1) zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie;
- 2) zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków;
- 3) udaremnianie niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków;
- 4) przeciwdziałanie kradzieży, zaginięciu lub nielegalnemu wywozowi zabytków za granicę;

- 5) kontrolę stanu zachowania i przeznaczenia zabytków;
- 6) uwzględnianie zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska”.

W art. 5. ustawy nałożono obowiązki ochrony na właścicieli zabytków:

„Opieka nad zabytkiem sprawowana przez jego właściciela lub posiadacza polega, w szczególności, na zapewnieniu warunków:

- 1) naukowego badania i dokumentowania zabytku;
- 2) prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku;
- 3) zabezpieczenia i utrzymania zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie;
- 4) korzystania z zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości;
- 5) popularyzowania i upowszechniania wiedzy o zabytku oraz jego znaczeniu dla historii i kultury”.

Zgodnie z art. 6. ustawy określono przedmiot ochrony:

„1. Ochronie i opiece podlegają, bez względu na stan zachowania:

- 1) zabytki nieruchome będące, w szczególności:
 - a) krajobrazami kulturowymi,
 - b) układami urbanistycznymi, ruralistycznymi i zespołami budowlanymi,
 - c) dziełami architektury i budownictwa,
 - d) dziełami budownictwa obronnego,
 - e) obiektami techniki, a zwłaszcza kopalniami, hutami, elektrowniami i innymi zakładami przemysłowymi,
 - f) cmentarzami,
 - g) parkami, ogrodami i innymi formami zaprojektowanej zieleni,
 - h) miejscami upamiętniającymi wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji;
 - i) (...)
- 3) zabytki archeologiczne będące, w szczególności:
 - a) pozostałościami terenowymi pradziejowego i historycznego osadnictwa,
 - b) cmentarzyskami,
 - c) kurhanami,
 - d) reliktnami działalności gospodarczej, religijnej i artystycznej.

2. Ochronie mogą podlegać nazwy geograficzne, historyczne lub tradycyjne nazwy obiektu budowlanego, placu, ulicy lub jednostki osadniczej”.

Zgodnie z art. 7 ustawy: „Formami ochrony zabytków są:

- 1) wpis do rejestru zabytków;
- 2) uznanie za pomnik historii;
- 3) utworzenie parku kulturowego;
- 4) ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego”.

Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (art. 21 i 22) nakłada na gminę obowiązek prowadzenia gminnej ewidencji zabytków i sporządzania gminnego programu ochrony zabytków (w związku z art. 87 w cyklu czteroletnim).

Na terenie gminy Czaplinek (w tym także w mieście Czaplinek) występuje wiele obiektów wpisanych do rejestru zabytków. Poszczególne obiekty objęte ochroną konserwatorską zostały ujęte w „Waloryzacji wartości kulturowych gminy Czaplinek” i posiadają one swoje karty adresowe w WUOZ w Szczecinie Delegatura w Koszalinie. W gminie znajduje się 14 zabytkowych parkowych założeń pałacowo-dworskich, z których 5 zostało wpisanych do rejestru zabytków województwa zachodniopomorskiego oraz 37 zabytkowych cmentarzy (w tym 3 na terenie miasta Czaplinek). Oprócz obiektów budownictwa mieszkalnego, pałacowego i obiektów kultu religijnego w gminie są 4 zabytki archeologiczne wpisane do rejestru zabytków obejmujące stare, szczątkowo zachowane lub domniemane grodziska z okresu wczesnosłowiańskiego.

Strefy ochrony konserwatorskiej

Teren miasta Czaplinek, w uproszczeniu mówiąc, zależności od położenia, funkcji i wartości kulturowych został podzielony na strefy ochrony konserwatorskiej.

Strefa A ścisłej ochrony konserwatorskiej została ustanowiona dla:

- obszaru miasta obejmuje granice obszaru średniowiecznego układu urbanistycznego wpisanego do rejestru zabytków - obowiązują zasady ochrony określone w ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,
- niwy siedliskowej wsi o określonym i czytelnym układzie ruralistycznym, wypełnionej co najmniej w połowie oryginalną i mało przekształconą zabudową historyczną (powstałą przed 1945 r.).

Na obszarze strefy na terenach wiejskich ustala się obowiązujące zasady kompozycji zabudowy i zagospodarowania terenu

Strefa “A” ochrony konserwatorskiej obejmuje najbardziej centralną, śródmiejską część miasta. Jest to strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej, która obejmuje obszar szczególnie wartościowy pod względem historycznej struktury przestrzennej. Obszar ten uznany jest za szczególnie ważny, jako materialne świadectwo historyczne. W strefie tej zakłada się

bezwzględny priorytet wymagań konserwatorskich nad potrzebami inwestycyjnymi, gospodarczymi i usługowymi. Działania konserwatorskie w tych strefach zmierzają do zachowania historycznego układu przestrzennego i konserwacji jego głównych elementów. Wszelka działalność inwestycyjna, w tym także przebudowy, remonty, adaptacje, wymagają uzgodnienia z Zachodniopomorskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w Szczecinie. Strefa B pośredniej ochrony konserwatorskiej to obszary:

- na terenie miasta obejmujące granice zagospodarowania czytelnego układu urbanistycznego miasta wypełnionego głównie oryginalną zabudową historyczną, w niewielkim stopniu przekształconą z niedużymi ubytkami lub uzupełnieniami nową zabudową z zachowaniem tradycyjnych form i cech zabudowy.
- na terenach wiejskich obejmujące granice zagospodarowania niwy siedliskowej wsi o określonym i czytelnym układzie ruralistycznym, wypełnioną oryginalną, lub przekształconą zabudową historyczną z ubytkami lub uzupełnieniami nową zabudową z zachowaniem podstawowych cech lokalizacji tradycyjnej.

Na obszarze miasta w strefie B obowiązują również ograniczenia w zakresie zagospodarowania przestrzennego dotyczące układu ulic i placów, podziałów parcelacyjnych, utrzymanie istniejącej zabudowy o wartości historycznej i kompozycji przestrzennej zabudowy i układów zieleni i ich składu gatunkowego.

Na obszarach wiejskich ustalone zostały także obowiązujące zasady kompozycji zabudowy i zagospodarowania terenu.

Strefa K krajobrazowej ochrony konserwatorskiej obejmuje tereny założeń zieleni w mieście Czaplinek oraz na wsi i ich otoczenie w szczególności usytuowane w urozmaiconym krajobrazie i zdominowane przez tereny zieleni. Zadaniem tej strefy jest ochrona cech fizjonomicznych wywodzących się z położenia w krajobrazie, zgodnie z tradycją historyczną oraz zachowanie i ochrona oryginalnych obiektów historycznego zagospodarowania terenu. Na obszarze strefy ustala się obowiązujące zasady lokalizacji zabudowy, kompozycji i zagospodarowania oraz podstawowe parametry form zabudowy oraz zasady zagospodarowania i ukształtowania terenu.

Na terenie gminy Czaplinek wprowadzono także strefy WI, WII i WIII ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych w stopniu uzależnionym od typu strefy. Wprowadzenie stref ochrony w odniesieniu do archeologicznych pozostałości dziedzictwa kulturowego powoduje całkowitą jego ochronę lub dopuszcza ingerowanie w niewielkim stopniu w teren poprzez np. niewielki stopień zainwestowania terenu po uprzednim

uzgodnieniu zakresu i sposobu wykonywanych prac ziemnych z Biurze Konserwatora Zabytków.

W obszarze wpisanym do rejestry zabytków oraz w ramach strefy WIII ochrony stanowiska archeologicznego leży jedynie teren nr 2.

W obrębie terenu nr 1 znajdują się granice strefy WIII ochrony stanowiska archeologicznego nr 64, 65 i 6. Na terenie nr 4 znajduje się granice stref WIII ochrony stanowisk archeologicznych nr 56 i nr 55. Na pozostałych terenach opracowania nie występują formy konserwatorskiej ochrony środowiska kulturowego.

12. Zagadnienia sozologiczne - źródła zagrożenia środowiska.

Środowisko, w tym jego zasoby i walory przyrodnicze poddawane są różnym szkodliwym oddziaływaniom. Źródła niekorzystnych oddziaływań mogą być zlokalizowane na terenie miasta, jak również mogą pochodzić z zewnątrz (migracja zanieczyszczeń w wodzie, w powietrzu).

Na obszarze objętym niniejszym opracowaniem występują formy antropogeniczne, które powodują zakłócenia w funkcjonowaniu środowiska lub obniżają jego wartości ekologiczne i estetyczne. Na terenie nr 1 potencjalnym zagrożeniem dla środowiska może być niewłaściwa uprawa gleby, np. nadmierne nawożenie lub opryski. Dla środowiska terenu nr 4 zagrożenie stanowić może niewłaściwa gospodarka odpadowo-ściekowa w obrębie bazy transportowej i warsztatu zlokalizowanego w północnej części terenu. Poza tym teren ten pozostaje pod wpływem pól elektromagnetycznych pochodzących od sieci energetycznej WN i SN. Przy zapewnieniu przestrzegania podstawowych zasad gospodarki ściekowej i segregacji odpadów komunalnych w zasadzie teren nr 6 jest bezpieczny pod względem sozologicznym. Poza terenem nr 6 wszystkie tereny omawiane w niniejszym opracowaniu znajdują się w sąsiedztwie dróg publicznych szczebla wojewódzkiego, co jest źródłem hałasu, wibracji i zanieczyszczeń pyłowo-gazowych. To właśnie natężenie ruchu i rodzaj tranzytu determinują stopień i ewentualne nasilenie negatywnego oddziaływania czynników antropogenicznych na środowisko przyrodnicze na tym terenie. Dodatkową uciążliwość stanowi dla terenu nr 4 linia kolejowa przebiegająca wzdłuż zachodniej i północno-zachodniej granicy terenu.

12.1. Jakość powietrza.

Dla obszaru opracowania brak jest pomiarów stężeń zanieczyszczeń w powietrzu, mogących stanowić podstawę bieżącej oceny jakości. Na podstawie matematycznego modelu rozprzestrzeniania dla zanieczyszczeń: SO₂, NO₂, CO, ołowiu, benzenu, arsenu, kadmu, niklu oraz ozonu, wykonanego przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie, strefę zachodniopomorską, w której położony jest Czaplinek sklasyfikowano w klasie A (wartości poszczególnych zanieczyszczeń nie przekraczają poziomów dopuszczalnych oraz poziomów docelowych). W zakresie benzo(a)pirenu oraz pyłu PM 10 sklasyfikowano w klasie C.

12.2. Hałas komunikacyjny drogowy.

Źródłem hałasu komunikacyjnego w obrębie opracowania jest droga wojewódzka nr 163, przy której położone są tereny nr 1 i 2; droga wojewódzka nr 177 – dla terenów nr 4 i 5. Nieco słabsze jest oddziaływanie niekorzystne hałasu komunikacyjnego z pozostałych ulic – m.in. w odniesieniu do terenu nr 3 i z drogi krajowej nr 20, która leży w odległości ok. 300 m od północno wschodniej granicy terenu nr 6 i w odległości ok. 200 m od południowo-wschodniej granicy terenu nr 2.

12.3. Jakość wód podziemnych i powierzchniowych.

W Czaplinku znajduje się punkt kontrolno-pomiarowy w sieci krajowego monitoringu wód podziemnych nr 375. W punkcie tym bada się czwartorzędowe wody gruntowe. W roku 1999 zaklasyfikowano je, jako Ib (wód o wysokiej jakości), w roku 2000 klasy II (wody średniej jakości), a w latach 2001-2003 do klasy III (wody niskiej jakości) (Raporty z lat 1999-2004). Według nowej klasyfikacji (5-cio klasowej) w latach 2004-2007 i w 2010 r. wody w tym punkcie zakwalifikowano do klasy IV (czyli wód złej jakości) ze względu na związki azotu. Na jakość wód w rejonie Czaplinka wpływają naturalne procesy zachodzące w wodach podziemnych oraz wyraźne oddziaływanie antropogeniczne. Główną przyczyną słabego stanu chemicznego wód były podwyższone zawartości amoniaku (związek azotu) pochodzenia antropogenicznego.

Wyniki oceny jakości wód podziemnych badanych w latach 2004–2007 w punkcie nr 375 krajowego monitoringu wód podziemnych

punktu badawcze	Lokalizacja	Województwo	gmina	2004*	2005*	Klasa	Klasa	Klasa	Wskaźniki przekraczające normy w 2010 roku	Zawartość azotanów w 2010
--------------------	-------------	-------------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--	---------------------------

								w kl.III	w kl.IV	w kl. V	dla wód roku przeznaczo (mg/dm ³) nych do spożycia	
375	Czaplinek	Q	IV	IV	IV	IV	IV		NH ₄		NH ₄ , Mn	0,08

Na omawianym terenie woda jest czerpana z miejskich ujęć wody i jej skład chemiczny i stan czystości jest ściśle kontrolowany przez pracowników instytucji komunalnych.

12.4. Przekształcenia rzeźby terenu.

Głównym zagrożeniem dla ukształtowania terenu są czynniki antropogeniczne, związane z prowadzeniem prac budowlano – remontowych. Dlatego należy zwrócić szczególną uwagę na zabezpieczenie w czasie prowadzenia robót wierzchniej, urodzajnej warstwy gleby, w celu jej późniejszego ponownego wykorzystania, jako podłoże pod rewaloryzowany pod względem przyrodniczym teren.

Kolejną przyczyną niekorzystnych zmian w rzeźbie terenu jest erozja wodna i wietrzna oraz zalewy powodziowe, jako czynnik abiotyczny występujący w środowisku.

Na omawianym terenie nr 1 występuje pewne niebezpieczeństwo erozji wodnej w obrębie skarpy oddzielającej tereny rolnicze od ul. Pięciu Pomostów i zadrzewienia ochronnego wokół jeziora Drawsko, jednak nie stanowi ono istotnego problemu, ponieważ skarpa i teren u podnóża wzniesienia są pokryte roślinnością i to zarówno gęstym runem trawiastym jak i warstwą drzew i krzewów, których system korzeniowy stanowi dosyć trwałe umocnienie. Należy w związku z tym ograniczyć do minimum wycinkę drzew stosując jedynie cięcia sanitarne z niewielkim udziałem formujących. W obrębie terenu nr 4 wprowadzono już pewne zmiany w rzeźbie terenu poprzez nawiezenie z zewnątrz ziemi i utworzenie niewielkiego nasypu. Na pozostałych terenach w zasadzie nie występują zagrożenia dla rzeźby terenu inne niż wynikające ze wznoszenia obiektów kubaturowych.

12. 5. Odpady.

Od czerwca 2007 roku cały teren gminy Czaplinek został objęty selektywną zbiórką odpadów. Wprowadzenie selektywnej zbiórki odpadów związane było z uruchomieniem Zakładu Gospodarki Odpadami w Wardyniu Górnym, wybudowanym przez Międzygminne Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami Sp. z o.o.

III. Powiązania oraz procesy zachodzące w środowisku.

1. Dotychczasowe zmiany w środowisku i jego odporność na skutki tych zmian.

Środowisko terenu opracowania ulega systematycznej zmianie głównie w wyniku postępujących zmian antropogenicznych.

Teren nr 1 w północnej części stanowi tereny rolnicze i jest kontynuacją kierunku zagospodarowania terenów otaczających od północy i - poprzez drogę wojewódzką 163 – od wschodu. W wyniku prowadzenia zabiegów agrotechnicznych uległ pewnej niwelacji. Dla celów uprawy usunięto szatę roślinną w postaci roślinności łąkowej z wchodzącymi na ten teren krzewami i drzewami. Aktualny układ przyrodniczy nie jest stabilny, ponieważ podlega zmianom sezonowym związanym z uprawą gleby. W przypadku zaprzestania zabiegów agrotechnicznych w ciągu kilku lat nastąpi sukcesja zbiorowisk łąkowych na ten teren. Część wschodnia terenu jest aktualnie poddawana zmianom w zakresie rzeźby i pokrycia terenu poprzez nawożenie ziemi. Z uwagi na nachylenie terenu i przykrycie warstwą ziemi roślinności tu występującej powstały układ nie jest stabilny, ponieważ w przypadku ulewnych deszczy może pojawić się silny spływ powierzchniowy w kierunku ul. Pięciu Pomostów i jeziora. Tereny nr 2, 3 i 5 są zabudowane i leżą w strefie zwartej zabudowy miasta Czaplinek. Teren nr 2 to strefa zwartej zabudowy mieszkaniowej i wprowadzona tu zabudowa mieszkaniowa stanowi pewien trwały układ funkcjonalno-przestrzenny. Teren nr 3 leży w strefie zabudowy mieszkaniowej wysokiej współczesnej. Na teren działki wprowadzono sztucznie roślinność ozdobną jednak układ funkcjonalno-przestrzenny nie jest stabilny i wymaga ciągłej ingerencji człowieka w postaci pielęgnacji trawników, podlewania i zasilania pokarmowego roślin ozdobnych, cięć sanitarnych i formujących. Na terenie nr 4, w północnej części, wprowadzono największe zmiany w środowisku przyrodniczym poprzez usytuowanie zabudowy usługowej bazy transportowej i warsztatu. Wpływ antropogeniczny jest w środowisku na tyle silny, że narzuca istotne warunki użytkowania związane z ochroną środowiska w celu ograniczenia negatywnego wpływu na otaczające środowisko. Największym zagrożeniem dla stabilności środowiska tego terenu mają droga wojewódzka 177 i linia kolejowa. Teren nr 5 nie stanowi stabilnego układu. Jest stale poddawany negatywnym wpływom antropogenicznym. Teren nr 6 to dość stabilny układ funkcjonalno-przestrzenny. Zakładając stabilność w zakresie użytkowania terenu można przyjąć, że stan ten nie ulegnie większym zmianom.

2. Powiązania przyrodnicze obszaru z jego otoczeniem.

Obszary objęte opracowaniem położone są w granicach obszarów chronionych: obszaru NATURA 2000 „Ostoja Drawska”, obszar chronionego krajobrazu „Pojezierze Drawskie” i otuliny Drawskiego Parku Krajobrazowego. Jedynie teren nr 4 leży poza otuliną DPK, jednak graniczy z nią od północnego zachodu. Tereny nr 2, 3, 5 położone są w strefie zurbanizowanej i pozbawiony jest unikalnych zbiorowisk roślinnych oraz siedlisk roślin i zwierząt. Na ich lokalną strukturę przyrodniczą składają się niewielkie obszary zieleni urządzonej. Teren nr 1 leży poza strefą zurbanizowaną, a na jego obszarze mogą występować siedliska fauny, nie stwierdzono jednak występowania szczególnie cennych gatunków fauny i flory. Na uwagę zasługuje obszar obniżenia terenu z niewielkim zagłębieniem roślinności bagiennej, który należałoby otoczyć szczególną opieką. Podobnie jest w przypadku terenu nr 4. Tam również obszar zagłębienia otoczony zakrzewieniem wierzbowym należy pozostawić i wykorzystać walory tego obszaru. Nie stwierdzono tu występowania szczególnie cennych okazów fauny i flory. Teren nr 6 nie zawiera cennych okazów i siedlisk. Jego użytkowanie powinno wystarczyć dla zapewnienia utrzymania w niepogorszonej formie walorów środowiska przyrodniczego.

IV. Ocena stanu i funkcjonowania środowiska.

1. Ocena odporności środowiska na degradację oraz zdolności do regeneracji.

To na ile wprowadzane zmiany wpłyną negatywnie na stan środowiska warunkuje jego naturalna odporność. Naturalna odporność środowiska zależy m.in. od: składu mechanicznego gleby oraz rodzaju skały macierzystej, żyzności siedliska, pokrycia roślinnością, ukształtowania terenu oraz stopnia ustabilizowania gruntu, klimatu, a zwłaszcza częstotliwości występowania nadzwyczajnych zjawisk atmosferycznych (gwałtowne wichry, ulewę, itp.), stosunków wodnych oraz zdolności retencyjnej gleby.

Określenie odporności na oddziaływania człowieka napotyka na szereg problemów metodycznych wynikających przede wszystkim z powodu braku pełnej informacji co do stanu środowiska, oddziaływania na środowisko kilku czynników naraz (zarówno naturalnych jak i antropogenicznych) – nie można stwierdzić, który i w jakim stopniu jest decydujący, zróżnicowania struktury środowiska przyrodniczego, co wpływa na dużą nieprzewidywalność jego reakcji na antropopresję, progowego charakteru reakcji środowiska na oddziaływanie bodźców antropogenicznych i naturalnych, którego efektem jest nieliniowość funkcji tej reakcji, różnego stopnia odporności na różnego rodzaju stresory – ten sam obszar może być mało odporny na jeden typ działań człowieka, będąc jednocześnie bardzo odpornym na inny, braku pełnej wiedzy, co do charakteru procesów regeneracyjnych – odtwarzanie niektórych komponentów środowiska trwa długo (np. kilkadziesiąt lat), i przekracza długość życia jednego pokolenia ludzi, natomiast pełen monitoring środowiska prowadzony jest dopiero w ostatnich 2-3 dekadach, brak jest informacji o pełnym przebiegu wielu procesów regeneracyjnych zachodzących w środowisku przyrodniczym, środowisko bardzo rzadko wraca do takiego samego stanu, jaki występował przed wystąpieniem oddziaływań. W związku z powyższym ocena odporności środowiska niesie ze sobą dużo elementów niepewności.

Z problemem odporności środowiska wiąże się ocena jego zdolności do regeneracji. Generalnie można stwierdzić, że im wyższa jest odporność środowiska, tym większe są także jego możliwości regeneracyjne. Zdolność do regeneracji najczęściej jest wyrażana długością czasu, jaki upływa między momentem ustania działania czynników odkształcających środowisko a powrotem środowiska do stanu, który występował przed rozpoczęciem działania tych czynników. Jednak stwierdzić należy, że środowisko rzadko wraca do stanu w pełni zgodnego z wyjściowym.

Zdolność do regeneracji posiadają przede wszystkim komponenty biotyczne, a spośród abiotycznych – hydrosfera i klimat. Proces regeneracji powierzchni ziemi i gleb jest długotrwały, a czasem niemożliwy bez udziału człowieka.

Na omawianym terenie mamy do czynienia z zagospodarowaniem i użytkowaniem podporządkowanym potrzebom człowieka żyjącego w mieście. Wskutek tego mamy na terenie nr 2, 3, 5 i 6 obszar zurbanizowany, bez roślinności naturalnej, na wyniesieniu morenowym i podłożu piaszczysto-gliniastym, z wodą poniżej 2mppt, co daje słabą odporność na degradację i nienajlepsze warunki do samoodnowienia. Pomimo, że tereny nr 2 i 4 są zurbanizowane w niewielkiej części, a pozostały obszar obejmuje uprawy rolne (północna część terenu nr 1) lub zbiorowiska roślinności łąkowej z niewielkim udziałem zbiorowisk bagiennych i zadrzewień to są to obszary o dość słabej odporności na degradację i poniżej przeciętnej zdolności do samoodnowienia.

2. Ocena stanu ochrony zasobów przyrodniczych i krajobrazowych.

Na terenie objętym analizą nie występują szczególnie cenne ekosystemy w skali regionu wymagające ochrony. Teren ten podlega pewnej antropopresji i degradacji.

Teren opracowania pomimo nie stwierdzenia w jego granicach występowania szczególnych i cennych okazów fauny i flory leży w granicach **obszaru Natura 2000 „Ostoja Drawska” PLB320019** i głównie z tego tytułu wszelkie zasoby przyrodnicze objęte są ochroną. Jest to ostoja ptasia, na terenie, której obowiązuje postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko zgodnie z art. 33. ust. 2 ustawy o ochronie przyrody.

Ponieważ teren opracowania leży również w granicach otuliny **Drawskiego Parku Krajobrazowego DPK** oraz w **Obszarze Chronionego Krajobrazu „Pojezierze Drawskie”**, obowiązują na nim zakazy, wprowadzone Ustawą o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004r. oraz Rozporządzeniami Wojewody Zachodniopomorskiego: 15/2005 z dnia 27 lipca 2005 r. w sprawie Drawskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Zach., Nr 64, poz. 1378) i 4/2005 z dnia 22 marca 2005 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Zach., Nr 25, poz. 497), które skutecznie przyczyniają się do ochrony istniejących tu zasobów przyrodniczych i ich bioróżnorodności. W przypadku terenu nr 4, pomimo jego położenia poza granicami otuliny DPK, nie występuje konieczność wprowadzenia szczególnych form ochrony pod warunkiem, że istniejące walory środowiska zostaną uwzględnione w planach zagospodarowania przestrzennego tego terenu.

3. Ocena zgodności dotychczasowego użytkowania i zagospodarowania obszaru z uwarunkowaniami przyrodniczymi.

Dotychczasowy sposób użytkowania i zagospodarowania terenów objętych planem można w zasadzie uznać za zgodny z uwarunkowaniami przyrodniczymi. Należy zwrócić uwagę na prawidłową gospodarkę odpadami, skutecznie przestrzegać obowiązujących lokalnie zasad gromadzenia i segregacji odpadów i na bieżąco korygować ewentualne nieprawidłowości.

4. Ocena charakteru i intensywności zmian zachodzących w środowisku analizowanego obszaru oraz terenów bezpośrednio przyległych.

Na terenach objętych analizą nie występują zasoby przyrodnicze wymagające formalnej ochrony. Środowisko podlega ochronie na podstawie przepisów prawnych ustalających obowiązujących norm dla poszczególnych jego sfer (hałas, powietrze, wody, powierzchnia ziemi itd.).

V. Wstępna prognoza dalszych zmian zachodzących w środowisku.

Wstępnej prognozy dalszych zmian w środowisku można dokonać w oparciu o politykę przestrzenną zapisaną w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, a także z generalnych tendencji charakterystycznych dla fazy rozwoju układów osadniczych.

Zachowanie dotychczasowego użytkowania i zagospodarowania nie będzie miało negatywnego wpływu na środowisko w przypadku przestrzegania przepisów dot. ochrony środowiska.

VI. Przyrodnicze predyspozycje kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej. Ocena przydatności środowiska – uwarunkowania ekofizjograficzne.

W niniejszym opracowaniu dokonano analizy uwarunkowań rozwojowych, w tym walorów przyrodniczych występujących na terenach objętych projektem mpzp.

1. Główne elementy kształtujące system przyrodniczy.

Zgodnie z § 6. ust. 4) Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie opracowań ekofizjograficznych celem opracowania ekofizjograficznego jest „określenie przyrodniczych predyspozycji do kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej, polegające w szczególności na wskazaniu obszarów, które powinny pełnić przede wszystkim funkcje przyrodnicze”.

Na wstępie należy stwierdzić, że tereny, dla których sporządzony jest projekt planu, znajdują się poza układem najcenniejszych przyrodniczo terenów w granicach gminy i w jej sąsiedztwie. W granicach terenów objętych sporządzanym planem stwierdzono prawdopodobieństwo bytowania gatunków roślin i zwierząt objętych ochroną – są to jednak gatunki dość pospolite i najmniejszej troski (niższego ryzyka) w kategorii zagrożenia Czerwonej Księgi Gatunków Zagrożonych wg IUCN, których nie uznaje się za w większym lub mniejszym stopniu zagrożone wyginięciem.

Pomimo, że obszar znajduje się w granicach wielkoobszarowych form ochrony, to nie posiada on zasadniczego znaczenia dla ich funkcjonowania.

2. Uwarunkowania i predyspozycje ekofizjograficzne.

Rozpatrując wszystkie uwarunkowania rozwojowe, w tym walory przyrodnicze terenów objętych opracowaniem, można określić przydatność analizowanego obszaru do ochrony i zainwestowania. Wstępnej analizy środowiska dokonano w trakcie prac nad Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Czaplinka. Ustalenia tego dokumentu dla terenów objętych projektem planu zostały przedstawione już wcześniej.

Istotne znaczenie dla decyzji planistycznych w przypadku analizowanych obszarów mają procesy urbanizacyjne, przede wszystkim potrzeba rozwoju funkcji usługowych i mieszkaniowych.

Kluczowymi czynnikami, które determinują możliwości rozwoju przestrzennego i decydują o predyspozycjach terenu do zagospodarowania są: rzeźba terenu i budowa geologiczna,

warunki topoklimatyczne oraz pokrycie terenu. Ponadto istotne są powiązania funkcjonalno-przestrzenne w ramach struktur miasta, wśród których analizowany teren jest położony.

3. Ocena przydatności środowiska. Obszary chronione. Pola konfliktowe.

Uwarunkowania wynikające z analizy środowiska przyrodniczego pozwalają stwierdzić, że omawiane w opracowaniu tereny nr 2, 3, 5 i 6 mają dość jednorodny pod względem fizjograficznym charakter.

Jednostki funkcjonalno-przestrzenne

JFP	Obecna funkcja obszaru	Predyspozycje ekofizyograficzne
Strefa zurbanizowana	Dz. Nr 378 - tereny zwartej zabudowy mieszkaniowej,	utrzymanie funkcji z dopuszczeniem usług w obrębie zabudowy
	Dz. Nr 19/15 tereny zwartej zabudowy mieszkaniowej, Dz. Nr 19/17 tereny zieleni urządzonej na terenie zwartej zabudowy mieszkaniowej,	Utrzymanie funkcji z możliwością rozbudowy funkcji usługowej od strony granicy z zabudową garażową
	Dz. Nr 589/5 na terenach zabudowy mieszkaniowej,	Wprowadzenie funkcji mieszkalno-usługowej
	Dz. Nr 528, 529, 530 – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, Dz. Nr 525/17 i 525/12 – tereny ogrodów przydomowych na obszarze zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, jedno i wielorodzinnej i usługowej,	Dopuszczenie usług turystycznych
Tereny upraw rolnych	Dz. Nr 12/1 – tereny upraw rolnych i częściowo zabudowy mieszkalno-usługowej	Utrzymanie funkcji z ewentualnym rozwojem funkcji usługowej nieuciążliwej i handlu przy jednoczesnym zachowaniu ukształtowania terenu i zapewnieniu ochrony roślinności skarpy
Nieuzytki	Dz. Nr 9 – teren nieużytków z roślinnością łąkową a w północnej części – usługi – teren bazy transportowej z warsztatem	Wprowadzenie zabudowy mieszkalno-usługowej z pozostawieniem terenu obniżenia z roślinnością bagienną i strefą ochronną

4. Wnioski do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W związku z położeniem obszaru objętego niniejszym opracowaniem w granicach obszaru Natura 2000 „Ostoja Drawska” (PLB 320019), w Obszarze Chronionego Krajobrazu „Pojezierze Drawskie” i na terenie otuliny Drawskiego Parku Krajobrazowego, przy jego zagospodarowaniu należy przestrzegać zasad zagospodarowania i użytkowania terenu oraz zakazów określonych m.in. w Ustawie o ochronie przyrody i w Rozporządzeniach Wojewody Zachodniopomorskiego: 15/2005 z dnia 27 lipca 2005 r. w sprawie Drawskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Zach., Nr 64, poz. 1378) oraz 4/2005 z dnia 22 marca 2005 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Zach., Nr 25, poz. 49 ze zm.). na

terenie nr 4 – pomimo położenia poza strefą otuliny DPK – należy zachować ostrożność w zakresie lokalizacji inwestycji i ich rodzaju.

- Dla zachowania prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego powinno się do minimum ograniczyć wycinkę drzew i krzewów.
- Przy zagospodarowaniu zieleni obszaru opracowania, roślinność ozdobna (zielna oraz drzewa i krzewy) powinna być tak dobrana by harmonizowała z otaczającą przyrodą. Właściwy dobór gatunków powinien zapobiegać procesowi wypierania gatunków rodzimych przez nowe ekspansywne nasadzenia (gatunki obce geograficznie).